د اسلام دریم خلیفه،

جلیل القدر صحابي،

عثمان ابن عفان رضي الله عنه

مبارک سیرت

د خپرولو شمیره: .... (۳)

Ketabton.com

لیکوال : حبل الله (المتین)

کال : ۱۳۹۸ لمریز

(c) ketabton.com: The Digital Library

بسم الله الرحمن الرحیم

کتاب پېژندنه:

نوم : ------------- د عثمان ابن عفان (رضي الله عنه) سیرت.

لیکوال او راټولوونکی: ----- حبل الله (المتین).

ژباړن : ------------- خپله لیکوال.

ټایپ : ------------- حبل الله (المتین)

ډیزاین او PDF : --------- N. RASOOLI

کال: -------------- ۱۳۹۸ هجري لمریز

د خپرولو شمیره: --------- (۳)

(c) ketabton.com: The Digital Library

فهرست

عنوان: .... **صفحه**
د عثمان (رضي الله عنه) د سیرت اوله برخه: .... (۱)
د نسب شجره یې: .... (۱)
د عثمان (رضي الله عنه) د سیرت دویمه برخه: .... (۲)
عثمان (رضي الله عنه) ته ذین النورین ولې وایې: .... (۲)
د عثمان (رضي الله عنه) د سیرت دریمه برخه: .... (۴)
د عثمان (رضي الله عنه) حبشې ته دویم ځل هجرت: .... (۴)
د عثمان (رضي الله عنه) د سیرت څلورمه برخه: .... (۷)
د رقیه (رضي الله عنها سره نکاح: .... (۷)
د عثمان (رضي الله عنه) د سیرت پنځمه برخه: .... (۹)
د عثمان (رضي الله عنه) د سیرت شپږمه برخه: .... (۱۱)
د عثمان (رضي الله عنه) د میرمنې رقیه بي بي وفات: .... (۱۱)
د عثمان (رضي الله عنه) د سیرت اوومه برخه: .... (۱۲)
د تبوک غزا ته د مجاهدینو تیارول: .... (۱۲)
د عثمان (رضي الله عنه) د سیرت اتمه برخه: .... (۱۵)
د عثمان (رضي الله عنه) د سیرت نهمه برخه: .... (۱۹)
د ابوبکر صدیق (رضي الله عنه) خلافت، باران نه کیدل او د عثمان (رض) صدقات........................ (۱۹)
د عثمان (رضي الله عنه) د سیرت لسمه برخه: .... (۲۱)
د عثمان (رضي الله عنه) کوهی: .... (۲۱)
د عثمان (رضي الله عنه) د سیرت یولسمه برخه: .... (۲۳)
د عثمان (رضي الله عنه) فضایل: .... (۲۳)
د عثمان (رضي الله عنه) د سیرت دولسمه برخه: .... (۲۵)
د حدیبې صلحه: .... (۲۵)
د عثمان (رضي الله عنه) د سیرت دیارلسمه برخه: .... (۲۷)
د رسول الله (صلی الله علیه وسلم) خوب لیدل: .... (۲۷)
د صلحې د شرایطو متن لیک: .... (۲۸)
معاهدې شرطونه: .... (۲۸)
د عثمان (رضي الله عنه) د سیرت خوارلسمه برخه: .... (۲۹)
مکه مکرمه کې د عثمان (رضي الله عنه) ملاقاتونه: .... (۲۹)
د عثمان (رضي الله عنه) د سیرت پنځلسمه برخه: .... (۳۲)
د عثمان (رضي الله عنه) سخاوت: .... (۳۲)
د عثمان (رضي الله عنه) د سیرت شپاړسمه برخه: .... (۳۳)

(c) ketabton.com: The Digital Library

په عثمان (رضي الله عنه) باندې د جنت زیری: .... (۳۳)
د عثمان (رضي الله عنه) د سیرت اوولسمه برخه: .... (۳۴)
د عثمان (رضي الله عنه) د سیرت اتلسمه برخه: .... (۳۶)
په اخیستو او خرڅولو کې اسانتیاوې: .... (۳۶)
د عثمان (رضي الله عنه) د سیرت نورلسمه برخه: .... (۳۷)
د دین فکر او کرامات: .... (۳۷)
د عثمان (رضي الله عنه) د سیرت شلمه برخه: .... (۳۹)
د عثمان (رضي الله عنه) د شهادت اسباب او د جنت زیری .... (۳۹)
د عثمان (رضي الله عنه) د شهادت یوویشتمه برخه: .... (۴۱)
عبدالله ابن سبا څوک وو؟ .... (۴۱)
د عثمان (رضي الله عنه) د سیرت دوویشتمه برخه: .... (۴۳)
د عثمان (رضي الله عنه) خوارجو باغیانو او دوکه شویو مسلمانانو ته خبرداری .... (۴۳)
د عثمان (رضي الله عنه) د سیرت درویشتمه برخه: .... (۴۵)
د محاصرې جاري والی او د صحابه کرامو رضي الله عنهم رایې .... (۴۵)
د عثمان (رضي الله عنه) د سیرت څلورویشتمه برخه: .... (۴۶)
عثمان (رضي الله عنه) ولې له خلافته استعفا نه ورکوله؟ .... (۴۶)
د عثمان (رضي الله عنه) شهادت: .... (۴۶)
د عثمان (رضي الله عنه) د شهادت پنځویشتمه برخه: .... (۴۷)
د عثمان (رضي الله عنه) د خلافت دوران کې د مختلفو ملکونو فتحه کیدل: .... (۴۷)

(c) ketabton.com: The Digital Library

د عثمان رضي الله عنه[1] د سيرت (۱) برخه

نوم: عثمان.

القاب: ابو عبدالله، ذالنورين او كثير الحيا.

عثمان غني رضي الله عنه د پلار نوم عفان ابي القاص الاموي القريشي.

د مور نوم يې: اروي بنت كريز.

د زيږيدلو ځاى مختلف ښودل شوي، مكه يا طايف.

د زيږيدلو نيټه يې **۵۷۲** ميلادي د عام الفيل نه شپږ كاله وروسته يعنې چې ابرهه په مكه مكرمه د حملې اراده كړې وه شپږ كاله وروسته.

ورونه يې له مور لخوا:

وليد بن عقبه، خالد بن عقبه، عمر بن عقبه، يوازې د مور نه خور آم كلثوم بنت عقبه، خپله خور آمنه بنت عفان.

د عثمان رضي الله عنه بيبيانې:

آم عمر بنت جندب، فاطمه بنت الوليد، رقيه بنت النبي صلى الله عليه وسلم آم، كلثوم بنت النبي صلى الله عليه وسلم، فاخته بنت غزوان، آم بنين بنت عيينه، رمله بنت شيبه او نائله بنت الراشه.

د عثمان رضي الله عنه اولادونه:

عمرو (رضي الله عنه)، خالد (رضي الله عنه)، ابان (رضي الله عنه)، عمر (رضي الله عنه)، مريم، وليد (رضي الله عنه)، سعيد (رضي الله عنه)، آم سعيد (رضى الله عنها) عبد الله (رضي الله عنه)، عبد الله الصغير (رضي الله عنه)، عبد المالک (رضي الله عنه)، عائشه (رضى الله عنها)، آم ابان (رضى الله عنها)، آم عمر (رضى الله عنها)، آم خالد (رضى الله عنها) ام ريان، آم ابان الصغرى (رضى الله عنها) او اروي (رضي الله عنه).

- عثمان رضي الله عنه له ماشوموالي ډير مهربانه او سخي انسان وو، تجارت سره يې ډيره مينه وه، همېشه به مختلفو ملكونو ته د تجارت لپاره تللو، دومره حياناک وو، چې كافرانو به د بيت الله شريف طواف په لغړه كولو، خو عثمان رضي الله عنه به سترګې ښكته نيولې وې چاته به يې نه كتل او نه به يې خپل عورت ښكاره كولو تر دې چې خپل لباس به يې هم د چا په وړاندې نه بدلولو.
- شرابو نه يې كركه كوله، د خپل عقل په بركت يې خپل قوم كې اوچت مقام حاصل كړى وو، سخاوت يې د جهالت دور كې هم مشهور وو، هر مسكين، فقير، يتيم او كونډې سره به يې ممكن كومک كولو.
- د عمر (۳۴) كال يې وو چې د شام سفر باندې لاړو، عثمان رضي الله عنه خپله فرمايې، چې موږ د شام نه بيرته راروان شو، چې د آلزرقا مقام ته راورسيدو نو قافله مو واړوله چې ارام وكړو، موږ لا اوده شوي نه وو، خو نيم خوبه حالت كې وو چې غيبي اواز مو واوريدو، چې پورته شئ تاسې لا تر

[1] - رواه مسلم شريف، والترمزي و ابن ماجه فى باب حكاية الصحابه (رض)

(c) ketabton.com: The Digital Library

اوسـه غفلـت کـې یـې او مکـه کـې نبـي علیـه سـلام مبعـوث شـوی، عثمـان رضـي الله عنـه، فرمـایي ټولـو اواز واوریدو خو اواز کوونکی معلوم نه شو.

☚ نـو مـوږ بیرتـه قافلـه بـار کـړه او راروان شـو، چـې کلـه مکـې تـه داخـل شـو نـو تـر ټولـو اول ابـوبکر صـدیق (رضـي الله عنـه) مخـې تـه راغـي، ابـوبکر صـدیق (رضـي الله عنـه) راتـه وویـل چـې عثمانـه زه تاسـې پسـې ګرځېدم چېرته ورک وې؟

نـو مـا ورتـه وویـل: زه خـو د شـام پـه سـفر تللـی وم، تجـارتي قافلـه مـې اوس راورسـیده، ولـې خیـر شـه؟ زمـا سـره دې کـوم کـار وو؟ نـو ابـوبکر صـدیق (رضـي الله عنـه) راتـه وویـل ولـې تـه نـه یـې خبـر چـې څـه پـېښ شـوي؟ عثمـان رضـي الله عنـه فرمـایي مـا ورتـه وویـل خلکـو لاره کـې خبـر کـړم، نـو ابـوبکر صـدیق رض رضـي الله عنـه الله عنـه راتـه وویـل نـو بیـا سـتا څـه رایـه ده تـه خـو عقلمنـد انسـان یـې تـا تـه دې کـار کـې سستي نده پکار.

کـه سـتا د محمـد (صـلی الله علیـه وسـلم) پـه بـاره کـې کـوم بـل نظـر وي مـا خبـر کـړه، عثمـان (رضـي الله عنـه) وایـي مـا ورتـه وویـل: زه نـه پـوهېږم خـو تـر محمـد (صـلی الله علیـه وسـلم) غـوره او صـادق انسـان خـو مـوږ کې بل نشته.

نـو دې وخـت کـې رسـول الله (صـلی الله علیـه وسـلم) پـه همـدې لاره تیرېـدلو، چـې مـوږ یـې ولیـدلو تشـریف یـې راوړو او ویـې ویـل: عثمانـه د خیـر پـه کـار کـې سستي مـه کـوه او زه یـوازې عربـو تـه نـه بلکـې ټـولې نـړۍ ته پیغمبر راستول شوی یم.

☚ عثمـان (رضـي الله عنـه) فرمـایي: نـور صـبر را څخـه ونـه شـو او (لا الـه الا الله محمـد رسـول الله) کلمـه مې وویله.

عثمـان (رضـي الله عنـه) وایـي: بیـا مـې دواړ تـه د شـام د الزرقـا مقـام اواز پـه بـاره کـې وویـل، چـې مـوږ داسـې لـوړ اواز واوریـدو، چـې ټـول یـې رابیـدار کـړو خـو اواز کـوونکی مـو ونـه لیـدو، چـې پـه دې خبـره بانـدې رسـول الله صـلی الله علیـه وسـلم او ابـوبکر صـدیق (رضـي الله عنـه) دواړه بیخـي زیـات خوشـحاله شول.

☚ عثمـان رضـی الله عنـه فرمـایي، چـې کلـه زه کـور تـه لاړم، نـو تـره یـا کاکـا مـې ابـي الحکـم خبـر شـو، چـې تـا اسـلام قبـول کـړی؛ هغـه غـاړه کـې رسـۍ یـا پـړی راتـه واچولـو او ټـول بـدن یـې راتـه کلـک وتړلـو، بیـا یـې راتـه وویـل: تـر څـو چـې دې دغـه د یتـیم دیـن نـوي پرېخـودې نـه دې پرېـږدم، عثمـان (رضـي الله عنـه) فرمـایي: چـې مـا ورتـه وویـل: قسـم پـه هغـه ذات چـې ماتـه یـې هـدایت نصـیب کـړی، چـې غـوښې مـې ټوټـه، ټوټه پرې کړې که مې ددې دین نه راوګرزوې.

☚ نـو عثمـان (رضـي الله عنـه) فرمـایي: چـې کلـه مـې تـره ابـو الحکـم پـوی شـو چـې اراده مـې کلکـه ده نـو بیرتـه یـې خوشـې کـړم، نـو سمدسـتي دار ارقـم تـه راغلـم چـې دې وخـت کـې فقـط ابـوبکر صـدیق (رضـي الله عنـه)، علـي (رضـي الله عنـه)، زیـد بـن حـارث (رضـي الله عنـه) او خدیجـه رضـی الله عنهـا مسـلمانان شـوي وو، چې نارینه وو کې څلورم زه وم.

(c) ketabton.com: The Digital Library

د عثمان ذین النورین (رضي الله عنه) د سیرت (۲) برخه:

➤ د انس ابن مالک (رضي الله عنه) څخه روایت دی، چې رسول الله صلی الله علیه وسلم فرمایلي دي، چې زه به د هغه چا نه څنګه حیا نه کوم چې ملایکې ترینه حیا کوي؟

عثمان رضی الله ته ذی النورین ولې وایې؟

دا ځکه، عثمان رضی الله عنه د رسول الله صلی الله علیه وسلم دوه لورګانې په نکاح کې اخیستې وې، اول یې رقیه (رضي الله عنه) بیا چې کله هغه وفات شوه نو ام کلثوم (رضي الله عنه) یې ورته په نکاح کړه، تفصیل به یې په خپل وخت ذکر شي.

کله چې رسول الله (صلی الله علیه وسلم) ته معلومه شوه، چې د عثمان (رضي الله عنه) تره ابو الحکم هغه ترلی وه او همدغه وخت نه بعد کافرانو یاسر (رضي الله عنه) او آم یاسر (رضي الله عنه) مور او زوی شهیدان کړل نو رسول الله (صلی الله علیه وسلم) خپل صحابه راغونډ کړل او ورته یې وفرمایل که تاسو هجرت کولای شئ؟ نو تاسې حبشې ته هجرت وکړئ زما خو تره ابوطالب شته هغه زما دفاع کوي خو تاسو ته خطر دی.

تاسو خو یاسر (رضي الله عنه) او دهغه مور ولیدل، چې کافرانو شهیدان کړل، نو تاسې حبشې ته لاړ شئ هلته یو عادل بادشاه دی، چې اصمحه نومیږي هلته څوک په چا ظلم نه شي کولای، تاسو هلته اوسئ تر څو چې دغه دین مظبوط شي او ملګري مو زیات شي بیا به راشئ، نو (۱۵) یا (۱۶) تنان هجرت کولو ته تیار شول، چې د دوی په سر کې عثمان (رضي الله عنه) وو، او دغه په اسلام کې اولنی هجرت وو چې دغه کسانو ته په برخه شو.

(۱) عثمان ابن عفان (رضي الله عنه

(۲) رقیه (رضی الله عنها) بنت محمد (صلی الله علیه وسلم) د عثمان (رضي الله عنه) بي بي.

(۳) ابو حذیفه ابن عقبه (رضي الله عنه).

(۴) سهلة بنت سهل (رضی الله عنها) د ابو حذیفه بي بي.

(۵) بیر ابن عوام (رضي الله عنه).

(۶) مصعب ابن عمیر (رضي الله عنه).

(۷) عبد الرحمن ابن عوف (رضي الله عنه).

(۸) ابو سلمه بن عبد الاسد (رضي الله عنه).

(۹) ام سلمه (رضی الله عنها) بنت ابی امیة د ابي سلمه بي بي.

(۱۰) عثمان ابن مظعون (رضي الله عنه).

(۱۱) عامر ابن ربیعة (رضي الله عنه).

(۱۲) لیلا بنت ابي خصمة (رضی الله عنها) د عامر ابن ربیعة بي بي.

(۱۳) ابو سبره بن ادهم (رضي الله عنه).

(۱۴) حاطب بن عمرو (رضي الله عنه).

(۱۵) سهیل (رضي الله عنه).

(۱۶) عبد الله ابن مسعود (رضي الله عنه).

رسول الله (صلی الله علیه وسلم) د دغې مهاجرینو مشر عثمان ابن مظعون رضي الله عنه وټاکلو، دوی چې کله له کورنو څخه ووتل او نیل دریاب ته ورسیدل د مکې مشرکین خبر شول نو سمدستي یې تکړه په آسونو سواره کسان ورپسې واستول؛ خو هغوی چې څنګه هلته رسیدلي وو دوه کشتۍ

(c) ketabton.com: The Digital Library

هلته موجود وې هغه کشتۍ عثمان (رضي الله عنه) په کرايه واخيستې هره يوه يې په يو دينار او دغه (۱۵) تنان مهاجرين پکې سپاره شول، کله چې کشتۍ د نيل درياب منځ ته ورسيده د مشرکينو کسان د نيل درياب غاړې ته ورسيدل؛ خو هغوی ته نورې کشتۍ په لاس ورنغلې چې په کې سواره شي نو بيرته ستانه شول.

او دغه مهاجرين الله (ج) سلامت حبشې ته ورسول، هلته يې د اصمحة بادشاه سره ارام او سيدل پيل کړل؛ خو په همدې وخت کې يو بل ظالم بادشاه په حبشه حمله وکړه غوښتل يې دغه بادشاه مړ کړي، نو دوی د درياب پورې غاړه د حبشې د بادشاه د فوځ سره سخت مقاومت وکړ.

ام سلمه (رضی الله عنها) فرمايي: په دې وخت کې په موږ سخته پريشاني راغله چې الله ج دې نکړي که دغه عادل بادشاه مړ شي نو زموږ به څه حال کيږي او په بې صبرئ سره مو انتظار کولو اخر کې مو فيصله وکړه، چې زموږ يو تن بايد هلته ورشي که جنګ دوامداره شو کومک به ورسره وکړي او که د حبشې بادشاه کامياب شو نو موږ ته به زر خبر راورسوئ، نو؛ موږ ټولو به دعاګانې کولې چې الله ج دغه عادل بادشاه کامياب کړي نو زبير ابن عوام (رضی الله عنه) لامبو ياده وه او تکړه هم وو، هغه ته مو ژۍ يا د پسه پوستکی ډک کړ او له سينده پرې پورې يو تلو، دې وخت کې د اصمحه بادشاه لښکر کامياب شو او هغه بل ظالم يې ووژلو او فوځ يې وتښتېدو، نو زبير ابن عوام (رضي الله عنه) بيرته په بيړه دې خوا ته راپورې وتلو او موږ ته يې خپل څادر باندې اشارې شروع کړي چې موږ پوی شو چې بادشاه اصمحه کامياب شوی نو دومره خوشحاله شو چې حد يې نشته، د همدې کال شوال مياشت کې اوازه خپره شوه چې د مکې مشرکينو اسلام قبول کړی، ام سلمه (رضي الله عنه) فرمايي موږ بيرته راستانه شوو، چې خپلو خلکو پسې ډير خپه وو خو کله چې مکې مکرمې ته رانژدې شو نو معلومه شوه چې هغه اوازه دروا غوه، بعضي مهاجر بيرته حبشې ته لاړل او بعظي مکې مکرمې ته داخل شول.

❋ ❋ ❋ ❋ ❋

د عثمان (رضي الله عنه) د سيرت (۳) برخه:

دوهم وار د حبشې هجرت[2]

➤ په روايتونو کې ذکر شوي کله چې د حبشې نه اولنی مهاجرين بيرته راوګرزېدل او مکې مکرمې ته نژدې شول نو معلومه شوه چې د مکې د مشرکينو د اسلام راوړلو خبره دروا غوه بعضي بيرته لاړل او بعضي پټ د چا خوا ته لاړل او امن يې وغوښتو؛ خو د مشرکينو ظلمونه هماغسې جاري وو.

➤ ام سلمه (رضی الله عنها) فرمايي، چې ما رسول الله صلی الله عليه وسلم ته د حبشې د امن او عدل ذکر وکړو او ورته ومې ويل چې هلته موږ ته د خپل عبادت مکمله ازادي وه، هغوی په موږ هيڅ پابندي نه وه لګولې، نو رسول الله صلی الله عليه وسلم بيا صحابه کرامو ته د هجرت امر وکړ، نو دا ځل (۸۳) نارينه او (۱۸ يا ۱۹) ښځې هجرت ته تيار شول؛ خو دومره لوی تعداد مهاجرينو پټ تلل هم له ستونزو خالي نه وو ځکه اول ځل هجرت باندې مشرکين رابيدار شوي وو، بلهدا چې په دې دويم

---

2 - البدايه والنهايه او مسلم شريف.

(c) ketabton.com: The Digital Library

ځل هجرت کې هم عثمان (رضي الله عنه) او د رسول الله (صلی الله علیه وسلم) لور او د عثمان (رضي الله عنه) بي بي هم وه او رسول الله صلی الله علیه وسلم سره ډېر زيات فکر وو، چې دوی څنګه هلته پخير سره سلامت ورسيږي نو د تير هجرت پشان يې ورته د شپې پروګرام برابر کړو او دغه مهاجرين وو تل کله چې سحر شو مکه مکرمه کې اوازه شوه، چې زيات تعداد مسلمانانو بيا هجرت کړی نو ټول مشرکين سره راټول شول چې څنګه چل وکړي څکه اولني ځل باندې چې يې ځوانان ورپسې ليږل وو هغوی تري له دريابه پوريوتي وو نو دا ځل به هم دا کار ناکام وي اخر يې فيصله وکړه چې موږ بايد نجاشي ته تحفې ورولېږو او د هغوی شيطاني ورته وکړو او عيبونه يې ورته بيان کړو، چې موږ ته يې په لاس راکړي او بيا موږ ورسره هغه څه وکړو چې زموږ زړه يې غواړي، نو؛ تحفې يې راغونډې کړې او عمرو ابن العاص (رضي الله عنه) چې لا تر او سه مسلمان شوی نه وه، او عبد الله بن ربيعه ته يې ورکړې او حبشې ته يې ولېږل، مهاجرين هم په خيريت هلته رسيدلي وو.

عمرو ابن العاص چې هوښيار او زيرک وه د شپې يې د نجاشي درباريانو سره ملاقاتونه وکړل تحفې يې ورکړې او هغوی يې راضي کړل چې تاسو به صبا ته زموږ د خبرو تصديق کوئ او نجاشي بادشاه به دې ته راضي کوئ، چې دغه مهاجر موږ ته واپس راکړي، صبا ته چې کله عمرو ابن العاص او عبد الله ابن ربيعة دربار ته د تللو اجازت واخيستو نو اول يې سجدې ولږولې بيا نجاشي بادشاه ته مخامخ ودريدل او خپلې د مکر او فريب نه ډکې خبرې يې پيل کړې او ويې ويل:

☜ بادشاه عالي جناب دغه تاته راغلي خلک ټول بدکاره، بد اخلاقه، کم عقله او د خپلو مشرانو نافرمانه خلک دي دوی به دلته هم فساد خپور کړي.

☜ زياته يې کړه دغه خلکو خپل د پلار نيکه دين پريښې نوی دين يې پيدا کړی، دوی نه ستا په دين دي او نه زموږ په دين نو څکه ته د دوی له شره ځان خلاص کړه او موږ ته يې وسپاره.

او د دوی دغه خبرې درباريانو هم په مد وشد ورسره تکرار ولی، چې هو بادشاه صاحب د دوی نه موږ ته خطره ده او درباريانو هغه تحفې چې د بادشاه لپاره وې هم پيش کړې، خو نجاشي بادشاه يو عادل انسان وو امر يې وکړو چې د دې مهاجرو له ډلې يو مشر يې راولئ چې د هغوی خبرې هم واورم؛ نو کله چې مهاجرو ته خبر ورسيد، چې د مکې مشرکينو ورپسې خلک رالېږلي او بادشاه ته يې شکايت کړی نو په خپلو کې يې مشوره وکړه چې بايد جعفر ابن ابي طالب (رضي الله عنه) چې د رسول الله (صلی الله علیه وسلم) د تره زوی دی او ښه فصيحه ژبه لري ورولېږي تر څو د مهاجرينو نه دفاع وکړي.

نو کله چې جعفر (رضي الله عنه) د نجاشي دربار ته داخل شو نو،

➔ د اسلام تحفه يعنې سلام على عبد الله الصالح يې وويل او بادشاه ته مخامخ شو، نو دغه اول فرصت وو چې عمرو ابن العاص ته په لاس ورغې بادشاه ته يې وويل ګوره ما درته نه وو ويلي، چې بې ادبه دي؟

➔ ده تا ته سجده ونکړه چې دا ستا لپاره بې عزتي ده.

➔ بادشاه له جعفر (رضي الله عنه) پوښتنه وکړه سجده دې ولې و نه لګوله؟

➔ جعفر (رضي الله عنه) ورته وويل موږ ته اسلام غير د الله جل جلاله نه د سجدې اجازت نه راکوي.

(c) ketabton.com: The Digital Library

← بیا نجاشي ورته وویل، چې تاسې ولې د پلار نیکه دین پرېښود؟
← جعفر (رضي الله عنه) ورته وویل، موږ به خپلې لورګانې ژوندۍ ښخولې، یو بل به مو په ناحقه وژل، زنا به مو کوله، دشمنیانې به سلګونه کلونه روانې وې، مالدار به غریب وژل، خو چا به ترینه پوښتنه نه کوله موږ به په خپل لاس بتان جوړ کړل بیا به مو ورته سجدې کولې، دبیت الله نه به مو په لغړه طوافونه کول، د حیا په نوم موږ هیڅ نه پیژندل، رشوت، سود، جواري زموږ عادت وو.
بیا الله (ج) موږ ته نبي صلی الله علیه وسلم راولېږلو، چې د بهترین خاندان نه دی، موږ یې د پورته ذکر شوو بدو عملونو راوګرزولو، د یو الله (ج) عبادت مو شروع کړو هغه موږ ته د صله رحمۍ، نیکو اخلاقو، ظلم نه کولو، سود، رشوت او جواري نکولو امر کوي، دښمني نه کولو ترغیب راکوي
نو نجاشي ورته وویل:
← ایا تاسو سره د هغه کتاب نه څه شته چې ماته یې واوروئ؟
← جعفر (رضي الله عنه) ورته وویل هو دادی.
← نو بیا جعفر (رضي الله عنه) د سورت مریم اولنې مبارک ایاتونه په اطمنان او ښکلي اواز تلاوت کړل، چې د نجاشي زړه ورته نرم شو، تاثیر یې وربانديې وکړ او په ژړا شو تر دې چې ږیره یې لمده شوه کله چې درباریانو د نجاشي بادشاه ژړا ولیده هغوی هم د مکر ژړاګانې شروع کړې تر هغې چې مخې ته یې کوم شیان ایښي وه هغه لامده شول.
← بیا نجاشي عمرو ابن العاص (رضي الله عنه) او عبد الله بن ربیعه ته وویل تاسو تلای شئ، قسم دی چې هیڅ کله به هم درته دغه خلک تسلیم نکړم او د هغوی هغه تحفې یې بیرته واپس کړې.
عمرو ابن العاص او عبد الله بن ربیعه بیرته راروان شول، چې لږ مزل یې وکړو عمرو ابن العاص وویل قسم دی زه یو ځل بیا صبا ورځم او دا وار د چل فریب او درواغو کار اخلم.
عبد الله ابن ربیعه ورته وویل: ظالمه موږ خپل کوښښ وکړ او ته خو پوهیږې چې دغه مهاجرو کې زما او ستا دواړو خپلوان شته نور ترې تیر شه رازه چې لاړ شو خو عمرو ابن العاص و نه منله بیرته راستانه شول.
صبا ته بیا دربار ته حاضر شول او ویې ویل: بادشاه صاحب دا خلک ستاسو دین پسې هم بد وایې ته ترې پوښتنه وکړه بادشاه بیا جواب ورولیګلو چې یو تن راشي او خپله صفایي وړاندې کړي.
دغه خبر مسلمانان زیات تشویش کې کړل کله چې دغه بادشاه او رعیت یې عیسایان وه نو بیا یې جعفر (رضي الله عنه) ورولیګلو:
جعفر (رضي الله عنه) ته تولو وویل: دروغ ویل فایده نلري رښتیا خبره ورته کوه چې هر څه کېږي نصیب به مو وي، جعفر (رضي الله عنه) بادشاه ته حاضر شو بادشاه ترې پوښتنه وکړه، چې تاسو د عیسی علیه السلام په باره کې څه عقیده لرئ؟
← جعفر (رضي الله عنه) ورته وویل، چې عیسی (ع) د الله (ج) بنده او رسول دی، د مریم بي بي زوی او پوکی نه پیدا شوی دی، د الله (ج) په حکم یې مړي ژوندي کول او د الله (ج) په حکم یې مریضان روغول.

(c) ketabton.com: The Digital Library

➔ نجاشي چې کلکه دا خبرې واورېدلې يو ډکې يې راوچت کړ او وېې ويل قسم په الله (ج) عيسی (ع) د دې ډکې په اندازه نه زيات او نه کم دی همدغه خبره بيخي صحيح ده.

➔ بيا نجاشي عمرو ابن العاص ته وويل که تاسو سفيران نه وای ما به تاسو قتل کړي وای، خو ځان وباسئ او بيا دلته رانشئ، دوی دواړه بيرته نا اميده راستانه شول، او مسلمانانو حبشه کې ارام ژوند پيل کړو.

❁ ❁ ❁ ❁ ❁

د عثمان (رضي الله عنه) د سيرت مبارک (۴) برخه [3]

د رسول الله (صلی الله عليه وسلم) لور رقيه (رضي الله عنها) سره نکاح:

د رسول (صلی الله عليه وسلم) د بعثت نه مخکې د رسول صلی الله عليه وسلم دوه ترونه ابولهب او ابوطالب رسول (صلی الله عليه وسلم) او بي بي خديجې (رضی الله عنها) ته راغلل، چې دواړه لورګانې رقيه او ام کلثوم د ابولهب ځامنو ته ورکړي، چې دې کار رسول الله صلی الله عليه وسلم او بي بي خديجه (رضی الله عنها) زيات خفه کړل، ځکه چې ابولهب يو بد اخلاقه، بد کرداره او ظالم انسان وو، او ښځه يې ام جميل هم له ده بدتره، بد زبانه، بد کرداره او بد اخلاقه وه،

خو رسول الله (صلی الله عليه وسلم) او بي بي خديجې (رضی الله عنها) ځکه انکار نشو کولای، چې ابو طالب ورسره وه او ابو طالب په رسول الله (صلی الله عليه وسلم) زيات مهربانه وو، همده يې پالنه کړې وه.

نو ځکه يې دواړه لورګانې د ابولهب زامنو ته ورکړې، خو بي بي خديجې (رضی الله عنها) به همېشه سوالونه کول چې الله (ج) دې دا ودونه ونکړي او کوم مشکل پکې جوړ شي، کله چې رسول الله (صلی الله عليه وسلم) مبعوث شو نو تر ټولو زيات مخالفت يې همدې ملعون تره او ښځې ام جميل کولو چې د رسول الله (صلی الله عليه وسلم) او بي بي خديجې (رضی الله عنها) کرکه نوره هم زياته شوه.

يوه ورځ رسول صلی الله عليه وسلم بيت الله شريف کې ناست وو ابوبکر صديق (رضي الله عنه) هم ورسره وو، چې لعنتي ام جميل راغله او لاسونه يې د شګو ډک کړي وه چې راورسيده له خولې يې زګونه روان وو او ابو بکر صديق (رضي الله عنه) ته يې وويل، چېرته دی هغه د نبوت دعويدار چې خوله يې له شګو ډکه کړم او رسول الله (صلی الله عليه وسلم) ته يې رد رد کتل او ليدلو يې نه، بيا بيرته له بيت الله شريف ووتله نو ابو بکر صديق (رضي الله عنه) له رسول الله (صلی الله عليه وسلم) نه پوښتنه وکړه، چې يا رسول الله (صلی الله عليه وسلم) ام جميل خو تا ته کتل ايا ته يې نه ليدلې؟ نو رسول الله (صلی الله عليه وسلم) ورته وفرمايل چې الله (ج) ورته په سترګو پردې واچولې دغه واقعه د صفا د غونډۍ نه وروسته وه.

او د صفا واقعه داسې وه، کله چې دغه آيات مبارک نازل شو،

---

[3] - ماخوذ من کتاب الاستعاب باب حکاية الصحابه، البدايه والنهايه، وصحيح مسلم

(c) ketabton.com: The Digital Library

بسم الله الرحمن الرحیم، وَأَنْذِرْ عَشِيْرَتَکَ الْأَقْرَبِيْنَ،

ژباړه: تر ټولو لومړی خپل خپلوان وویروه او دعوت ورکړه.

نو رسول الله (صلی الله علیه وسلم) خپل ټول خپلوان راټول کړل د صفا غونډۍ سره، بیا یې ورته وویل، چې که زه تاسو ته ووایم چې یو خطرناک دښمن تاسو باندې حمله کوونکی دی تاسو به یې ومنئ چې زه رښتیا وایم؟

ټولو په یو اواز ورته وویل هو ته همېشه رښتینی یې تا کله هم دروغ ندي ویلي، نو رسول الله (صلی الله علیه وسلم) ورته وویل نو زه تاسو د الله (ج) د عذاب نه ویروم تاسو زما نبوت ومنئ او مسلمانان شئ، دې وخت کې ابولهب لعین اوچت شو ویې ویل هلاک شې، نعوذ بالله تا موږ دې لپاره راغوښتي یو، نو الله (ج) د تَبَّتْ يَدَا أَبِيْ لَهَبٍ وَّتَبَّ مبارک سورت نازل کړو، چې دې کې د ابولهب او د ده د ښځې بدې بیان شوې وه نو ځکه ام جمیل پورته عمل وکړو، کله چې ملعون ابولهب کور ته لاړو نو دواړو ښځې او خاوند خپلو ځامنو ته عتبه او عتیبه ته وویل، که تاسو د محمد (صلی الله علیه وسلم) لورګانو ته طلاق ورنکړ ستاسې لیدل په موږ حرام دي تاسو نه ګورئ چې محمد (صلی الله علیه وسلم) وایي چې زموږ په باره کې سورت نازل شوی.

هغوی کې عتیبه بې له کوم مشکل طلاق ورته ولېږلو خو عتبه په دې کفایت ونکړ او د رسول الله (صلی الله علیه وسلم) کور ته راغې اول یې کنځل وکړل بیا یې طلاق ورکړ، چې رسول الله (صلی الله علیه وسلم) ورته خیرا وکړه چې د الله (ج) د زمریانو نه دې یو زمری درباندې مسلط شي چې همداسې وشول او زمري ټوټه ټوټه کړو چې تفصیل به یې بیا وروسته بیان کړو.

دغه زمانه کې هم طلاق یو لوی عیب او شرم ګڼل کیدو نو ځکه بي بي رقیه (رضی الله عنها) او بي بي ام کلثوم (رضی الله عنها) دواړو ځان خپلې مور بي بي خدیجې (رضی الله عنها) غېږ ته واچوو او په ژړا شوې.

بي بي خدیجې (رضی الله عنها) ورته وویل، دا خو زما ارمان وو، چې داسې وخت راشي چې تاسو دواړه د واده نه مخکې له دې لعینانو خلاصې شۍ او ما به الله (ج) ته سوالونه کول تاسو مه خپه کېږئ، الله (ج) به تاسو ته غوره خاوندان درکړي.

نو عثمان (رضي الله عنه) چې خبر شو چې عتبه بن ابي لهب او عتیبه بن ابي لهب د رسول الله (صلی الله علیه وسلم) لورګانو ته طلاق ورکړی، نو له فرصت نه یې استفاده وکړه او رسول الله (صلی الله علیه وسلم) ته یې د بي بي رقیه (رضی الله عنها) د واده پیغام ورولېږلو چې دې سره به یې د رسول الله (صلی الله علیه وسلم) سره رشته نوره هم مضبوطه شي او د نبي اخرزمان (صلی الله علیه وسلم) لور به یې هم په نصیب شي چې دغه پیغام باندې رسول الله (صلی الله علیه وسلم) او بي بي خدیجه (رضی الله عنها) زیات خوشحاله شول او دواړو بي بي رقیه (رضي الله عنها) ورته په نکاح ورکړه.

د بي بي رقیه (رضی الله عنها) یې د حبشې د هجرت په وخت یو زوی عبدالله هم پیدا شو، عثمان (رضي الله عنه) د حیا یوه نمونه وه ډېر زیات حیاناک وه، سعید ابن العاص (رضي الله عنه) د عایشې صدیقې (رضي الله عنها) نه روایت کوي چې یوه ورځ رسول الله (صلی الله علیه وسلم) کور کې تشریف فرما وه، او اړخ یې لږولی وه او پښې مبارکې یې تر پنډیو ښکاره وې نو ابوبکر صدیق

(c) ketabton.com: The Digital Library

(رضي الله عنه) راغى اجازت يې وغوښتو او راغې، خو رسول الله (صلى الله عليه وسلم) هماغسې پروت وو بيا عمر (رضي الله عنه) اجازت وغوښتو او راغې خو رسول (صلى الله عليه وسلم) هماغسې پروت وو او پنډۍ مباركې يې ښكاره وې بيا عثمان (رضي الله عنه) اجازت وغوښتو نو د راتلو مخكې رسول الله (صلى الله عليه وسلم) پورته شو او خپلې پنډۍ مباركې يې پټې كړې.

نو ما له رسول الله (صلى الله عليه وسلم) نه پوښتنه وكړه چې يا رسول الله زما پلار او عمر (رضي الله عنه) راغلل ستا پنډۍ مباركې ښكاره وې او ته پروت وې، خو چې عثمان (رضي الله عنه) راغى ته پورته شوې او پنډۍ دې هم پټې كړې، نو رسول الله (صلى الله عليه وسلم) ورته وفرمايل زه به له هغه چا ولې حيا نه كوم چې ملايكې ترينه حيا كوي او بله دا چې عثمان (رضي الله عنه) دومره حياناك دى كه زه همداسې پروت وى او پنډۍ مې ښكاره وى نو هغه چې د كوم ضرورت او كار لپاره راغلى وه هغه به ترينه پاتې وو او بيرته به لاړ وه نو ځكه زه ورته راكيناستم.

🡸 يو حديث شريف كې د عبد الله ابن قيس (رضي الله عنه) نه روايت دى چې رسول الله (صلى الله عليه وسلم) زما سره د قجورو باغ كې ناست وه او اوبو لختي كې يې پښې اچولې وې او اوبه بهيدلى چې دروازه وټكيده نو رسول الله (صلى الله عليه وسلم) وفرمايل، ابن قيسه ورشه يو داسې كس راغې چې جنتي دى دروازه ورته خلاصه كړه، عبد الله قيس (رضي الله عنه) فرمايي چې زه ورغلم دروازه مې خلاصه كړه نو ابوبكر صديق (رضي الله عنه) وو، هغه رادننه شو هغه هم پښې مباركې اوبو كې ښكته كړې بيا چا دروازه وټكوله بيا رسول الله (صلى الله عليه وسلم) وفرمايل ورشه دروازه خلاصه كړه يو جنتي شخص راروان دى چې ما دروازه خلاصه كړه هغه عمر (رضي الله عنه) وو، هغه هم پښې مباركې د اوبو لښتي كې ښكته كړې، بيا دروازه وټكول شوه بيا رسول الله (صلى الله عليه وسلم) وفرمايل ورشه يو جنتي شخص راغى دروازه ورته خلاصه كړه چې زه ورغلم نو عثمان (رضي الله عنه) وه هغه هم د اوبو لښتي كې خپلې پښې مباركې ښكته كړې، دوى ټولو ته بار بار د جنت زيرى وركول شوى وه.(*)

❁ ❁ ❁ ❁ ❁

د عثمان ذى النورين رضي الله عنه د سيرت (۵) برخه.

كله چې عثمان (رضي الله عنه) دوهم ځل بيا حبشې ته هجرت وكړ؛ نو هلته مسلمان مهاجرين لږ لږ نور هم روان وه او نجاشي هم اسلام راوړى وه؛ خو د خلكو له ويرې يې فقط مسلمانانو ته اظهار كړى وه.

بل خوا مكمه معظمه كې د مكې يو د لويو سردارانو -وليد بن مغيره او احيحة هم اسلام راوړى وه نو كله چې مهاجرين خبر شول ډېرو پكې د بيرته راستنيدو تكل وكړ، ځكه ټولو نه ډير محبوب خپلوان پاتې وه، چې هغې كې عثمان (رضي الله عنه) او بي بي رقيه (رضى الله عنها) هم وه.

(*) اخرجه صحيح مسلم فى باب عثمان ابن عفان رض صفحه 6363_6362 كتاب نظرات فى تاريخ خلفاء الراشدين استاذ حلمى ناصر مصر حياة الصحابه رض باب عثمان رض:

(c) ketabton.com: The Digital Library

ټول (33) نفرو د بیرته تللو اراده وکړه چې عثمان (رضي الله عنه) بي بي رقیه (رضی الله عنها) او ځوی یې او زبیر ابن عوام د بي بي خدیجې (رضی الله عنها) خوری او عبدالله ابن جحش د رسول الله (صلی الله علیه وسلم) د پلار لخوا نه د ترور زوی، والسکران بن عمرو (رضي الله عنه) او نور صحابه مهاجرین وه.

بي بي رقیه (رضی الله عنها) خپلې مور بي بي خدیجې (رضی الله عنها) پسې ډیره خپه وه ځکه چې د هغې عمر هم زیات وو بل خوا خپل پلار رسول الله (صلی الله علیه وسلم) پسې هم خپه وه، چې چا ورته تکلیف نه وي رسولی.

خو حبشه یو افریقایي ملک وه او له مکې ډیره لرې پرته سیمه وه، څوک د مکې د خلکو له احواله څخه نه خبریدل، دلته مکه کې ام المومنین خدیجې (رضی الله عنها) خپل روح الله (ج) ته سپارلی وه.

او د رسول الله (صلی الله علیه وسلم) تره ابو طالب هم وفات شوی وه، نو رسول الله (صلی الله علیه وسلم) ډیر زیات پریشانه وه ځکه تر ټولو زیات په همدې دوه تنانو ډاډه وو دواړه ترې وفات شول نو د هجرت فیصله یې وکړه او اخر یې هجرت هم وکړو؛ خو د رسول الله (صلی الله علیه وسلم) نورې لورګانې پاتې شوې وې او ام سلمه (رضی الله عنها) هند بنت ابي امیه چې د اول هجرت نه بعد مکه کې پاتې وه هم ورسره بي بي رقیه (رضی الله عنها) حبشه کې مهاجره وه، خو رقیه (رضی الله عنها) ته د مکې هېڅ احوال معلوم نه وو، نو رقیه (رضی الله عنها) خپل خاوند عثمان (رضي الله عنه) ته وویل مور پلار مې ډیر یادیږي او زړه مې داسې ګواهي کوي چې مکه کې کومه لویه پېښه شوې ده؛ که ستا خوښه وي بیرته به لاړ شو؟

عثمان (رضي الله عنه) هم د هجرت لمبو سوزولی وو، ورته یې د تیارۍ حکم وکړ، عثمان (رضي الله عنه) رقیه (رضی الله عنها) او خپل ماشوم عبدالله راروان کړل کله چې له ډیر مشقت او اوږد سفر نه بعد مکې ته راورسیدل نو مکه کې داسې چپه چوپتیا وه لکه چې خزان وهلې وي نو رقیه (رضی الله عنها) تر ټولو اول د خپل پلار رسول الله (صلی الله علیه وسلم) کور ته لاړه هلته یې ام کلثوم (رضي الله عنها)، فاطمه (رضي الله عنها) او ام سلمه (رضي الله عنها) ومونده مور یې تر سترګو نشوه.

بل خو هغوی هم د دې په ځای چې د رقیې (رض) راتلو ته یې باید د خوشحالۍ اظهار کړی وای نو د دې استقبال یې په اوښکو تویولو وکړ نو رقیه (رضي الله عنها) پوښتنه وکړه مور مې چیرته ده؟

هغوی ټول چوپ وه بیا یې وویل زر شئ وواییی پلار مې څه شو؟ ما ته یې زر راولئ.

نور مې زړه چوي، هلئ زر شئ وواییی کله هغوی چیرته دي، نو هغوی ترې غیږ چاپیرې کړې ورته یې وویل مور، مور خپل روح الله (ج) ته سپارلی او پلار جان مکه پریښې مدینې ته یې هجرت کړی او ابو طالب هم مړ شوی دی.

اخر کې ام سلمه (رضی الله عنها) ورته د لاسه ورکړه چې ته مه خفه کیږه مور هم مدینې منورې ته ځو خو فقط د فرصت انتظار کوو.

رسول الله (صلی الله علیه وسلم) به مور پسې زید بن حارثه (رضي الله عنه) رالیږي، بل خوا عثمان (رضي الله عنه) باندې هم د دې خبر په اوریدو مکه مکرمه سور تنور شوه، نو رقیه (رضی الله عنها) ته یې وویل زر شه تیاری وکړه چې مدینې منورې ته لاړ شو.

(c) ketabton.com: The Digital Library

رقیه (رضي الله عنها) هم د خپل پلار رسول الله (صلی الله علیه وسلم) لیدلو ته ډیره لیواله وه دواړو د خپل ځوی په شمول مدینې منورې ته هجرت وکړ او خپل حبیب (صلی الله علیه وسلم) سره یو ځای شول.

لاره ډیره اوږده وه او د مشرکینو لخوا نه ورته خطر وو خو دوی الله (ج) روغ جوړ ورسول او کوم مانع موجود نه شو.

کله چې رسول الله (صلی الله علیه وسلم) د رقې (رضی الله عنها) او عثمان (رضي الله عنه) د ورتلو نه خبر شو بیخي زیات خوشحاله شو او هغه لا پخوا زید بن حارثه (رضي الله عنه) مکې ته د ام کلثوم (رضي الله عنها) او فاطمې (رضي الله عنها) راوستو لپاره استولی وه، چې فقط څو ورځې بعد یې هغوی هم راوستل.

عثمان (رضی الله عنها) مدینه منوره کې هم خپل تجارت شروع کړ او ډیر لږ وخت کې یې وده ورکړه چې د عثمان (رضي الله عنه) د تجارت په برکت انصار او مهاجرین ټول ترې مستفید کیدل او د عثمان (رضي الله عنه) سخاوت هلته هم مشهور شو.

او رسول الله (صلی الله علیه وسلم) به هم ورته د تجارت کولو او د حلال تجارت کولو اجرونه بیانول.[٥]

❁ ❁ ❁ ❁ ❁

د عثمان (رضي الله عنه) د سیرت مبارک (۶) برخه:

د عثمان رضي الله عنه د میرمنې بي بي رقې رضي الله عنها وفات.

کله چې عثمان (رضي الله عنه) مدینې منورې ته تشریف یوړو نو بي بي رقیه (رضی الله عنها) خپلې مور بي بي خدیجې (رضی الله عنها) پسې د زیات خفگان له امله مریضه شوه.

دې وخت کې د بدر غزوه پېښه شوه، د بدر غزوه د اسلام تر ټولو مهمه غزوه وه چې مسلمانانو په کې بری حاصل کړ او د کفارو ټول سرکښه مشران پکې مردار شول تر (۷۰) کسانو مردار او همدومره اسیران شول، خو عثمان (رضي الله عنه) چې کله دې غزوې ته تیاری ونیوه نو رسول الله (صلی الله علیه وسلم) چې خپله گرانه لور او د دې خراب حالت ولیدو نو عثمان (رضي الله عنه) ته یې وفرمایل ته مورې سره مه زه ما ته د بي بي رقیه (رضی الله عنها) حالت سم نه ښکاري ته، د دې د خدمت لپاره باید پاتې شې او عثمان (رضي الله عنه) چې مکمل تیاری یې نیولی وه بیا هم د رسول الله (صلی الله علیه وسلم) مشوره ومنله او پاتې شو.

کله چې رسول الله (صلی الله علیه وسلم) او نور صحابه کرام د بدر له فتحې کامیاب بیرته راستانه شول او مدینه منوره کې خلکو یو بل ته د خوشحالۍ زیرې ورکول نو په همدې ورځ بي بي رقیه (رضی الله عنها) هم د ځنکدن حالت ته ورسیده، رسول الله صلی الله علیه وسلم ورته راغی په تندي یې ښکل کړه او هغې خپل روح الله (ج) ته وسپارلو، چې د بي بي رقیه (رضی الله عنها) مرگ ټوله مدینه منوره بیرته د خوشحالۍ نه ژړا ته بدله کړه.

---

[٥] - حلیة الاولیاء باب عثمانؓ، کتاب الاستیعاب باب خلفاء الراشدین:

(c) ketabton.com: The Digital Library

عثمان (رضي الله عنه) هم ډېر زيات خپه شو، چې هم بي بي رقيه (رضی الله عنها) وفات شوه او هم له غزوې پاتې شوی وه، د بي بي رقيه (رضی الله عنها) تر وفات لږ وخت وروسته ابوبکر صديق (رضي الله عنه) عثمان (رضي الله عنه) وليدو چې ډېر زيات خپه دی؛ نو پوښتنه يې ترې وکړه، چې ولې خپه يې عثمان (رضي الله عنه) ورته وويل دوه خبرو خپه کړی يم يو د بي بي رقې (رضی الله عنها) مرګ او بل د رسول الله (صلی الله علیه وسلم) سره د رشتې شکيدلو، ما په دې افتخار کولو چې رسول الله صلی الله علیه وسلم مې خسر دی، چې دا ماته د جنت ته د تللو يو زيری وه، خو اوس هغه رشته ختمه شوه، نو ځکه شپه او ورځ ناکراره يم؛ نو دغه خبره ابوبکر صديق (رضی الله عنه) رسول الله صلی الله علیه وسلم ته ياده کړه ځکه چې د بي بي رقې (رضی الله عنها) غوښتنه او نکاح هم د ابوبکر صديق (رضي الله عنه) په واسطه تر سره شوی وه.

نو رسول الله صلی الله علیه وسلم ورته د بي بي ام کلثوم د نکاح وړانديز وکړو چې په دې خبره ابوبکر صديق (رضي الله عنه) زيات خوشحاله شو.

کله چې ابوبکر (رضي الله عنه) دغه خبر عثمان (رضي الله عنه) ته ورسوو نو د ډېرې خوشحالۍ نه د عثمان (رضي الله عنه) له سترګو مبارکو اوښکې توی شوې ځکه چې د عثمان (رضي الله عنه) په خاطر کې دا خبره بيخي نه وه، چې رسول الله (صلی الله علیه وسلم) به ورته دوهم لور هم په نکاح کړي.

په همدې طريقه رسول الله (صلی الله علیه وسلم) ورته کلثوم هم په نکاح کړه او عثمان (رضي الله عنه) ته بيا په يو وخت دوه خوشحالۍ په نصيب شوې، يو د واده بله د رسوالله صلی الله علیه وسلم د رشتې.

چې د دې بختورو ودونو تفصيل به د بيبيانو په مستقل نشراتو کې راشي، چې هغې کې به د رسول الله صلی الله علیه وسلم (۴) لورګانو او ټولو امهات المومنينو ودونو بيان راشي.•

❋ ❋ ❋ ❋ ❋

د عثمان رضي الله عنه د سيرت (۷) برخه:

د تبوک يا جيش العسرهٔ غزا ته مجاهدينو تيارول:

له يوې خوا دا آيات مبارکه نازل شو،

أنْفِرُوْا خِفَافاًوَّثِقَالاً وجَاهِدُوا بِاَ مْوَالَکُمْ وَاِنْفُسِکُمْ ...

ژباړه: سپک او درانه جهاد ته لاړ شئ يعنې که اسلحه درسره وي که نه، په مال او ځان جهاد وکړئ.

بل خوا د روم کافرانو چې کله د مسلمانانو فتحې وليدې نو وار خطا شول چې يوه ورځ به مسلمانان مونږ پسې دلته هم راشي نو فيصله يې وکړه چې مسلمانانو پسې راشي او خپل ځای کې يې ختم کړي او د دې کار لپاره يې بيخي زيات لښکر تيار کړ چې تعداد يې (۴۰۰۰۰) زره کسانو ته چې په هر قسم وسله سمبال وو رسيده.

• - اخرجه الواقدی وابن عساکر عن عبدالله ابن زبیرؓ فی الکنزج٥ ص 294

(c) ketabton.com: The Digital Library

رسول الله (صلی الله علیه وسلم) هم بیغمه نه وو، د هغوی خبرونه به ورته رسیدل نو رسول الله (صلی الله علیه وسلم) به چې کله هم د کومې غزا نیت کاوه چاته به یې نه ویل؛ خو دا ځل چې معرکه سخته وه او د رجب المرجب میاشت وه زیاته ګرمي وه او سخته وچکالي هم وه او قجورې بالکل په پخیدو وې، او د عربو اکثره خوراک قجورې وې چې د ټول کال توښه به یې په همدې وخت کې برابروله؛ نو رسول الله صلی الله علیه وسلم دا ځل خبره پټه و نه ساتله ممبر ته وخوت او په ښکاره یې صحابه کرام جهاد ته را وبلل.

دغه غزنی لار چې تقریبا (۱۰۰۰) کیلومتره برابریږي، اوس چې دغه لارې پخې شوي او پوخ سړک لري نو هم (553) شاوخوا کیلومتره لاره جوړیږي.

عبد الرحن بن حباب سلمي (رضي الله عنه) فرمايي چې رسول الله صلی الله علیه وسلم د خطبې په محال وو، عثمان (رضي الله عنه) پورته شو او ویې ویل زما لخوا سل اوښان د جهاد د سامان سره د الله په نوم وقف شول، همدا سې عبد الرحن ابن عوف (رضي الله عنه)، عباس بن عبد المطلب (رضي الله عنه) او عبادة ابن صامت (رضي الله عنه) هم اعلان وکړ او په همدې وخت کې د صحابه کرامو نر او ښځو کومکونه شروع کړل.

رسول الله (صلی الله علیه وسلم) یوه پوړۍ د ممبر نه راښکته شو بیا یې خلک جهاد ته ترغیب کړل عثمان (رضي الله عنه) بیا د سلو اوښانو سره د سامان او وسلې د وقف کولو وعده وکړه.

دې وخت کې عمر (رضي الله عنه) کور ته لاړو او دا ځل یې له ځانه سره وویل نن به له ابوبکر (رضي الله عنه) مخکې کیږم او خپله نیمه شتمني یې حاضره کړه، رسول الله (صلی الله علیه وسلم) ترې پوښتنه وکړه چې کور کې دې څومره مال پریښود عمر (رضي الله عنه) ورته وویل نیم مال مې پریښې نو رسول الله (صلی الله علیه وسلم) دعا ورته وکړه.

دې وخت کې ابوبکر صدیق (رضي الله عنه) هم راورسیدو چې د خپلې شتمنۍ ټول هر څه یې راوړل، نو رسول الله (صلی الله علیه وسلم) ترې پوښتنه وکړه کور کې دې څه پرېښودل؟ ابوبکر صدیق (رضي الله عنه) ورته وویل هیڅ مې هم نه دي پرېښي، فقط الله او د الله (ج) رسول الله (صلی الله علیه وسلم) مې پرېښي دي، چې رسول الله (صلی الله علیه وسلم) ډیر زیات خوشحاله شو او عمر (رضي الله عنه) وویل په الله (ج) قسم چې زه له ابوبکر صدیق (رضي الله عنه) نشم مخکې کیدای، ځکه چې ما نیمایې او ابوبکر صدیق (رضي الله عنه) پوره شتمني راوړله.

او رسول الله (صلی الله علیه وسلم) هماغسې د جهاد او کومکونو ترغیب جاري وساتلو او عثمان غني (رضي الله عنه) ورته امداد زیاتولو چې اخر کې (۹۵۰) اوښان او (۵۰) اسونه بار وعده یې وکړه او رسول الله (صلی الله علیه وسلم) په داسې حال کې له ممبره راښکته شو چې د عثمان (رضي الله عنه) په باره کې یې د تعجب لاسونه خوځول بیا یې وفرمایل عثمان (رضي الله عنه) که له نن نه بعد کومه ګناه هم وکړي ورته معاف به شي عثمان (رضي الله عنه) جنتي دی، عثمان (رضي الله عنه) جنتي دی همدا یې تکرارول او له ممبره راښکته شو.

بل خوا هغه خلکو چې هیڅ نلرل د حسرت اوښکې تویولې چې کاش موږ سره څه وای چې کومک مو کړی وای تر دې چې بعضې زنانه صحابیانو (رضی الله عنهم) به لږ څه لاس کې نیولي وه هغه به یې

(c) ketabton.com: The Digital Library

پیش کړل چا بـه فقـط یـو څـو قجـوري راوړې چـا بـه د غـاړې هاروونـه، ګـوتې، پـایزیبې راوړل، هېڅوک هم داسې نه وو، چې د خپل وس او توان مطابق یې کومک نه وي کړی.

منـافقیو بـه چې د چا لاس کې لـږ شـی ولیـدو نـو یـو بـل سـره بـه یـې سـترګه کونـه وهـل چې دوی تـه وګـوره پـه دې لږو شیانو کافران ماتوي، چې په همدې باره کې هم بیا مبارک ایاتونه نازل شول.

عبد الرحمن ابن سمره (رضـي الله عنـه) فرمـایي، چـې عثمـان (رضـي الله عنـه) یـو ځـل (۱۰۰۰) دینـاره بـل روایت کې (۱۰۰۰۰) لس زره دینـاره راوړل او هغـه یـې د رسـول الله (صلی الله علیـه وسـلم) پـه مبارکـه غېـږه کې ورواچـول او رسـول الله (صلی الله علیـه وسـلم) هغـه پـه خپلـو مبـارکو لاسـونو کـې اړول راړول او ویـل یې عثمان (رضي الله عنه) هېڅ عمل هم له جنته را و نه ګرځوي عثمان (رضي الله عنه) جنتي دی.

عبد الله ابن عمر (رضـي الله عنـه) هـم د دې پشـان حـدیث شـریف ذکـر کـړی، د حذیفـه ابـن یمـان (رضـي الله عنـه) هـم بخـاري شـریف، مسـلم شـریف، ترمـذي شـریف او ابـن ماجـه شـریف همداسې ذکـر کـړی، بـل خـوا تـر (۸۰) زیـات منـافقین مدینـه منـوره او تقریبـاً همـدومره کلـو بانـډو کـې وه، چـې هغـوی پـه زور او شـور د خلکـو پـه منـځ کې پټـه شـیطاني شـروع کـړه چې دې ګرمـۍ تـه ګـوره د قجـورو پخېـدو تـه ګـوره او د رسـول الله (صلی الله علیه وسلم) دومره لرې ځای جهاد ته د تللو ګوره!

د تبوک غـزوې تـه جـیش العسـره ځکـه وایـي چـې تـر ټولـو غزواتـو دې کـې د ګرمـۍ موسـم هـم وه تکلیفونـه هـم ډیـر وه، ځکـه پـوره (۱۵) ورځـې لـه یـوې خـوا اوږد مـزل وه، لاره کـې غرونـه، دښـتې، وچـې او صـحراګاني وې مجاهـدینو سـره وسـله لـږه وه ټـول (30) زره مجاهـدینو سـره فقـط (3) زره اوښـان او اسـونه وو، هـرو لـس تنـانو بانـدې یـوه سـورلي وه، چـې وار پـه وار بـه پـرې سـپریدل، خـو مجاهـدینو د دنیـا تاوانونـه او د لارې تکلیفونـه هـر څـه ومنـل او پـه ډیـره بهـادرۍ یـې ځانونـه تیـار کـړل، مدینـه منـوره کـې فقـط زنانـه، سـپین ږیـري او ماشـومان پـاتې شـول، غیـر لـه منـافقینو نـور ټـول د جهـاد مناسـب کسـان روان شـول، سـوچه مسـلمانانو کـې فقـط درې تنـه پـاتې شـول چـې راتلـونکې نشـر کـې بـه یـې پـه تفصـیل بیـان کړو.

رسـول الله (صـلی الله علیـه وسـلم) مدینـه منـوره کـې تکـړه پهلـوان او بهـادر شـخص علـي (رضـي الله عنـه) پرېښـود چـې د پـاتې شـوو معـذورانو ضـرورتونه پـوره کـړي او کـه لـه کـوم خـوا دښـمن راشـي نـو یـوازې هـم ورته بس دی.

رسـول الله (صـلی الله علیـه وسـلم) سـفر شـروع کـړ، لاره کـې د ثمـود قـوم هغـه ځـای هـم وه چـې الله (ج) وربانـدې غـذاب نـازل کـړی وه، رسـول الله (صـلی الله علیـه وسـلم) مجاهـدینو تـه وویـل لـه دې ځایـه پـه تیـزئ سـره تیـر شـئ او اسـتغفار ووایـی هسـې نـه چـې پـه مـوږ عـذاب نـازل نشـي صـحابه کرامـو اسـتغفار شروع کړ او په تیزئ سره له هغه ځایه ووتل.

لاره ډیـره اوږده وه د خـوراک او څښـاک لپـاره مناسـب تـوکي نـه وه، تـش وچ غرونـه، سـپیرې دښـتې وې مجاهدینو به له ولږې د ونو پاڼي خوړلې چې له همدې امله یې خولې، شونډې او ژبې وچاودیدې.

بعضـي صـحابه کرامـو اوښـان د دې لپـاره ذبحـه کـړل، چـې د اوښـانو خیټـه کـې موجـودې اوبـه وڅښـي او ځانونه له مرګه پرې وژغوري.

(c) ketabton.com: The Digital Library

هلتـه د تبـوک مقـام کـې کـافرانو خیمـې لګولـې وې او بیشـماره آسـونه، اوښـان، پسـونه او زیـات خـوراکي شـیان ورسـره موجـود وو، پریمانـه وسـله هـم ورسـره وه، هغـوی هـم انتظـار کـاوه چـې مسـلمانان ور ورسـیږي او دوی پـرې د تـورو بریـد وکـړي، رومیـان او د روم بادشـاه بـه شـراب وڅښـل بیـا بـه یـې ځانتـه ډمـې ګـډولې او مست بـه وو، هغـوی چـې لـه وړانـدې هلتـه رسـیدلي وو او هـر څـه ورسـره موجـود وو، خـو مسـلمانان اګـر چـې داخـل یـې تعـداد زیـات وو؛ خـو سـتومانه، وږي او تـږي هلتـه ورسـیدل نـو رسـول الله (صـلی الله علیـه وسـلم) یـوه مشـهوره خطبـه چـې پـه خپـل وخـت بـه بیـان شـي وفرمایلـه او مجاهـدینو تـه یـې د صبر، حوصلې، استقامت او په الله (ج) د توکل کولو ترغیب ورکړو.

خـو مقابـل لـورې تـه د شـرابو او کبـابو پـه نشـه مست دښـمن چـې مجاهـدین ولیـدل زړونـه یـې وغورځیـدل ویره ورباندې ګډه شوه او ټولې ډلې یې په تښتېدا شولې.

دلتـه رسـول الله (صـلی الله علیـه وسـلم) صـحابه کرامـو تـه د شـپې د ارام کولـو او سـبا لپـاره د جنـګ تیـاري کولـو امـر ورکـړ، خـو کـافرانو د شـپې د تیـارې نـه ګټـه واخیسـته وتېتېـدل، سـامانونه او خـوراکي مـواد تـرې پـاتې شـول، کلـه چـې سـبا شـو نـو معلومـه شـوه چـې کـافرانو تشـې خیمـې پریښـې دي او تښـتېدلي نـو د دې ځـای هغـه قبـایلو چـې کـافرانو سـره یـې د ملاتـړ وعـده کـړې وه، او ورتـه معلومـه شـوه چـې هغـوې تیښـته کـړې رسـول الله (صـلی الله علیـه وسـلم) تـه راغلـل څـوک مسـلمانان شـول او څـا جزیـه ومنلـه پـه دې طریقه الله (ج) دغه جهاد بې له وینې تویولو کامیاب کړ.

رسـول الله (صـلی الله علیـه وسـلم) پـوره شـل (۲۰) ورځـې هلتـه پـاتې شـو چـې ځـایي خلکـو تـه معلومـه شـي چـې مسـلمانان ویریـدونکي خلـک نـه دي او دغـه شـل ورځـو کـې ډیـرو قومونـو او قبـایلو معاهـدې وکـړې او په جزیه ورکولو راضي شول.

کلـه چـې رسـول الله (صـلی الله علیـه وسـلم) لـږ پـه ارام شـو نـو پوښـتنه یـې وکـړه، چـې کعـب ابـن مالـک نـه ښـکاري هغـه چیرتـه دی؟ یـو صـحابي ورتـه وویـل هغـه دې کـال کـې ډیـر مالـداره شـوی او د دنیامحبـت یـې زړه ته ننوتلی هغه اوس پخوانی تکړه مجاهد نه دی.

نـو معـاذ هغـه صـحابي تـه وویـل، تـا دروغ وویـل زه چـې څـومره هغـه پیـژنم هغـه د خیـر سـړی دی او د هغـه ایمان کې هېڅ شک نشته، نو رسول الله (صلی الله علیه وسلم) هېڅ و نه ویل چوپ پاتې شو.

❁ ❁ ❁ ❁ ❁

د عثمان رضي الله عنه د سیرت (۸) برخه:

عثمـان (رضـي الله عنـه) فرمـایي: چـې مـوږ بـه دوه قجـورې پـه یـو نفـر خـوړلې او بعضـو صـحابه کرامـو بـه د قجـورو زړې خولـه کـې نیـولې وو تـر هغـې چـې خولـه کـې یـې لاړې پیـدا شـي**، د کعـب ابـن مالـک (رضـي الله عنـه) نـه خپلـه روایـت دی زمـا سـره پـه یـوه غـزا کـې هـم دوه اوښـان نـه وو جمـع شـوي؛ خـو د تبـوک غـزا کـې مـا سـره موجـود وو، وسـله او خـوراکي شـیان هـم راسـره وو، کلـه چـې رسـول الله (صـلی الله علیـه وسـلم) جهـاد تـه د تللـو امـر وکـړو مـا ویـل ماسره خـو هـر څـه شـته بـس ځـان هـر وخـت تیـارولی شـم تـر هغـې چـې رسـول الله (صـلی الله علیـه وسـلم) او نـور مجاهـدین روان شـول بیـا مـې هـم وویـل زمـا سـورلی تېـزه او

** -صحیح مسلم شریف.

(c) ketabton.com: The Digital Library

تکړه ده که دوه ورځې بعد هم روان شم ورپسې رسیدی شم په همدې کې ورځې تیرې شوې خو زه لا روان شوی نه وم چې هغوی پسې د رسیدو موقع مې له لاسه ورکړه، کعب ابن مالک (رضي الله عنه) فرمايي چې زه زيات خپه شوم چې ما ښه کار ونکړ او تر هغې چې رسول الله (صلی الله علیه وسلم) بیرته راوګرځیدو، د رسول الله (صلی الله علیه وسلم) عادت مبارک وو چې له سفره به بیرته راوګرځیدو نو اول به مسجد شریف ته لاړو هلته به یې دوه رکعاته تحیة المسجد لمونځ ادا کړ، خلکو به ورسره ملاقاتونه وکړل بیا به کور ته لاړو، نو چې کله مسجد نبوي (صلی الله علیه وسلم) ته راغی نو د منافقینو ګڼه ګونه زیاته وربانديې زیاته شوه هر یوه به خپل عذرونه مخې ته کول، قسمونه به کول او رسول الله (صلی الله علیه وسلم) به یې ظاهراً عذرونه قبلول او باطن به یې الله (ج) ته پریښود.

نو ما ته هم قسم قسم فکرونه زړه کې راغلل، چې څه ورته ووایم ځکه چې زه بې له عذره پاتې او زه په ټولو غزاګانو کې شریک شوی وم، غیر د بدر نه؛ بدر نږدې هم وه او دومره تکلیف هم نه وه پکې او بیا رسول الله (صلی الله علیه وسلم) څه راته و نه ویل، خو په دې غزا کې زه هم مالدار وم، هم سفر لرې او تکلیفې وو، خو اخر مې فیصله وکړه چې بې له رښتیا ویلو په بل شي کې نجات نشته رښتیا به وایم او بس.

نو مسجد شریف ته ورغلم سلام مې واچولو، خو رسول الله (صلی الله علیه وسلم) ځواب رانکړ او مخ مبارک یې را څخه وګرځولو، نو زه ورغلم مخامخ ورته کیناستم ورته مې وویل، یا رسول الله (صلی الله علیه وسلم) ته یو ځل زما خبره واوره بیا چې څه امر کوې زه حاضر یم نو رسول الله (صلی الله علیه وسلم) راته وویل چې ایا تا سره سورلي نه وه؟

کعب ابن مالک (رضي الله عنه) فرمایي ما ورته وویل هو.

خو یا رسول الله (صلی الله علیه وسلم) تا ته معلومه ده زه چالاکه یم ښه ژبه لرم که درواغ درته ووایم ته به یې قبول کړؤې خو الله (ج) نه به څنګه پټیږم.

والله چې ما ته هیڅ عذر نه وو نو رسول الله (صلی الله علیه وسلم) راته وفرمایل تا رښتیا وویل پورته شه لاړ شه تر څو چې الله (ج) حکم راولیږي.

کعب ابن مالک (رضي الله عنه) فرمایي چې ما پوښتنه وکړه چې بل کوم مسلمان هم شته چې پاتې شوی وی؟

نو خلکو راته وویل هو هلال بن امیه (رضي الله عنه) او مرارة ابن ربیع (رضي الله عنه) هم شته، هغوی هم رښتیا وویل او هغوی ته هم رسول الله (صلی الله علیه وسلم) وویل چې د الله (ج) حکم ته انتظار وباسئ.

په همدې حالت کې لس ورځې تیرې شوې او موږ درې واړه ډیر خپه وو چې رسول الله (صلی الله علیه وسلم) یو صحابي راولیږلو چې له کور والا یعنې ښځو نه هم جدا شئ او شوک به خبرې هم ورسره نه کوي، نو ما پوښتنه وکړه ایا ښځه طلاقه کړم هغه وویل فقط خبرې او جماع به نه ورسره کوئ، او هغه نورو دوه تنانو ته هم همداسې امر وشو !

(c) ketabton.com: The Digital Library

هلال بن امیه (رضي الله عنه) د جهاد نه خپل د قجورو د باغ له وجهې پاتې شوی وه هغه ټول باغ صدقه کړ او *مراره ابن ربیع (رضي الله عنه)* ته خپلوان پس له ډیرې اوږدې مودې راغلي وو او د هغوی له وجهې له جهاده پاتې شوی وه، هغه د ټولو خپلوانو سره تعلقات ختم کړل،

کعب ابن مالک (رضي الله عنه) فرمایي چې دغه دوه کسانو ته خبر ورسیدو چې د خپلو ښځو نه به لرې پاتې کېږئ نو دوی دواړه به مسجد ته نه راتلل کورونو کې به یې لمونځ کولو، خو د دواړو ښځې رسول الله (صلی الله علیه وسلم) ته ورغلي یوې ورته وویل، هلال ابن امیه (رضي الله عنه) مریض دی عمر یې هم زیات دی نو د خدمت لپاره یې بل څوک نشته نو رسول الله (صلی الله علیه وسلم) ورته اجازه ورکړه چې غیر له مجامعت نه نور خدمت یې کولای شې.

او د مرارة ابن ربیع (رضي الله عنه) ښځې هم په یو عذر اجازت واخیستو، کعب ابن مالک (رضي الله عنه) چې ځوان هم وو خپله ښځه یې پلار کره ولېږله، کعب ابن مالک (رضي الله عنه) فرمایی چې زه زړور وم مسجد ته تلم بازار ته به تلم، کله به چې مسجد ته لاړم سلام به مې واچولو نو رسول الله (صلی الله علیه وسلم) به مخ مبارک را نه وګرځاوه او ما به ورته کتل چې د سلام ځواب راکوي او کنه؟

کله به چې زه په لمونځ مشغول وم نو رسول الله (صلی الله علیه وسلم) به راته کتل چې کله به زه ورته متوجه شوم مخ مبارک به یې وګرځولو، کعب ابن مالک (رضي الله عنه) فرمایی یوه ورځ مې زړه زیات راتنګ شو نو ما باندې تر ټولو ګران سړی د خپل تره ځوی ابو قتاده (رضي الله عنه) وو هغه زما ګاونډي هم وو ما په دیوال خیته ورواچوله هغه مې ولیدو چې کور کې ناست دی ورته مې وویل: ستا دې په الله (ج) قسم وي ته نه پوهیږې چې زه یو سوچه مسلمان یم او منافق نه یم؛ نو هغه ځواب رانکړ، ما دغه قسم درې واري ورواچولو خو هغه فقط دومره له ځان سره وویل الله (ج) او رسو الله (صلی الله علیه وسلم) پوهیږي.

کعب ابن مالک (رضي الله عنه) فرمایي چې زړه مې تنګ شو بازار ته لاړم ګورم چې هلته د شام نه چا انګور راوړي چې خرڅ یې کړي خو هغوی ته چې هر څوک ورشي نو پوښتنه ترې وکړي چې څوک به کعب ابن مالک (رضي الله عنه) راته وښایی نو هغوی چې زه ولیدم په لاسونو یې زما طرف ته اشاره وکړه چې کعب ابن مالک (رضي الله عنه) دا دی.

نو هغه کس ماته راغې او یو لیک یې راکړو ما چې لیک پرانیستو هغه کې د شام بادشاه نوم لیکلی وه چې دا لیک خاص د هغه له خوا نه وو هغه لیک کې لیکلي وو چې ما ته خبر رارسیدلی دی چې ستاسو دوست تاسو سره ظلم کوي خلک یې د خبرو کولو نه درسره منع کړي دی خپله هم خبرې نه درسره کوي؛ نو ته دلته راشه دلته به تاته عزت درکولی شي، لوړه عهده به درکړل شي او سیاسي پناه به هم درکولی شي چې هر څه چې غواړې !

موږ به یې تا ته درکړو کعب ابن مالک (رضي الله عنه) فرمایی چې کله مې لیک ولوست نو إِنَّا لِلَّهِ وَإِنَّا إِلَيْهِ رَاجِعون مې وویل چې ایا زما ایمان دومره کمزوری شو چې کافران ما ته دعوت راکوي نو هغه لیک مې تنور ته وغورځولو.

بیرته کور ته راغلم کور کې مې لمونځ کولو او تر دې چې پوره (۵۰) ورځې تیرې شوې اخرې شپه باندې مې د بام په سر تهجد وکړل بیا د سهار کیدلو وروسته د سهار لمونځ وکړو او الله (ج) ته مې ښه ډیر وژړل چې یا الله (ج) نور مې توبه قبوله کړه.

(c) ketabton.com: The Digital Library

هلته مسجد نبوي (صلی الله علیه وسلم) کې چې لمونځ ادا شو نو رسول الله (صلی الله علیه وسلم) صحابه کرامو ته د وحې نازلیدو او زموږ دریواړو د توبې قبلیدو او مجاهدینو ته د جهاد د قبلیدو او منافقینو ته د رسوایي زیری په کې و، او ټولو ته یې مبارکي ورکړې وه.•

دې وخت کې زما یو دوست صحابي په آس سپور ما ته د زیري راکولو لپاره راروان شوی وه خو تر هغه وړاندې بل صحابي (رضي الله عنه) جبل ابوقبیس یو لوړ ځای ته ختلی وو او له هغه ځایه یې اواز وکړو چې زموږ د دریواړو نومونه یې اخیستل او مبارکي یې راکړه چې ستاسې توبه الله (ج) قبوله کړه.

کعب ابن مالک (رضي الله عنه) فرمایي زه په سجده پریوتلم او د شکر سجده مې وکړه دغه وخت ما سره فقط یوه جوړه جامې وې هغه مې زیري والا ته ورکړې او ما له چا نه ځانله په سوال موقتي جامې راواخیستې او له اغوستلو وروسته په منډه مسجد ته لاړم.

تر ټولو اول ابو طلحه (رضي الله عنه) مبارکي راکړه مصافحه یې راسره وکړه، چې هېڅ کله به مې هم له یاده و نه وځي.

کله به چې رسول الله (صلی الله علیه وسلم) خوشحاله وو نو مخ مبارک به یې شغلې کولې لکه سور انار به ځلیدو، کله چې زه ورغلم مبارکي یې راکړه ویې فرمایل تاسو دریواړه ربښتیا ویلو له جهنم بچ کړئ بیا ټول صحابه وار په وار رامخکې کیدل او مبارکي یې راکوله.

نو زه چې بېحده خوشحاله وم نو رسول الله (صلی الله علیه وسلم) ته مې وویل: یا رسول الله (صلی الله علیه وسلم) زما ټول مال د الله (ج) په لار کې صدقه دی چې هغې کې زما د قجورو مشهور او ښکلی باغ باغ هم دی نو رسول الله (صلی الله علیه وسلم) راته وویل نه لږ څه ځانته هم پرېږده.

کعب ابن مالک (رضي الله عنه) فرمایی ما ورته وویل یا رسول الله (صلی الله علیه وسلم) نیم مال نو رسول الله (صلی الله علیه وسلم) راته وفرمایل نیم هم ډېر دی؛ نو بیا مې دریمه حصه صدقه کړه.

د ربښتیا ویلو نتیجه:

په غلطۍ اقرار او توبه کول، صبر کول، د شکر سجده، زیري ورکوونکي ته هدیه ورکول، صدقه کول، کومه ګناه باندې د هغه سره خبرې پرېښودل، لکه اوس وخت کې څوک چاته د سیاسي پناه او تنخواه وړاندېز کول او هغه ردول او د حق طرفداري کول، د کافرانو په وعدو اعتبار نه کول او منافقینو ته هر وخت متوجه او سیدل، لرې ځای ته جهاد ته تلل، د جهاد او شهادت لپاره اوږد سفر کول، نه داسې چې شهادت او جهاد درته د کور مخې ته راشي او ته ورته دلیلونه لټوې،

✵✵✵✵✵

• - سورت التوبة ۱۱۷ او ۱۱۸ ایاتونه لَقَدْتَابَ اللهُ عَلَى الْمُؤْمِنِيْنَ الخ

(c) ketabton.com: The Digital Library

د عثمان رضي الله عنه د سيرت (۹) برخه:

او د ابـوبكر صـديق (رضـي الله عنـه) د خلافـت پـه وخـت كـې بـاران نـه كيـدل وچكـالي او د عثمـان (رضـي الله عنه) صدقات:

سـوال: ايـا بـاران نـه كيـدل او وچكـالي پيغـور چاتـه وركـولای شـو چـې ستاسـې وخـت كـې بـاران نـه وريـده وچكالي وه؟

ايـا د رسـول الله (صـلى الله عليـه وسـلم) پـه وخـت كـې د وچكـالۍ او بـاران نـه كيـدلو بيشـماره احاديـث پـه صحاح سته وو كې نه دي موجود؟

د عبـدالله ابـن عبـاس (رضـي الله عنـه) نـه روايـت دی، امـام احمـد (رح) پـه خپـل مسـند احمـد كـې ذكـر كـړي دی چـې د ابـوبكر صـديق (رضـي الله عنـه) د خلافـت پـه وخـت كـې پـه مدينـه منـوره كـې سـخته وچكـالي راغلـه او بارانونـه نـه كيـدل نـو لـوی لـوی صـحابه كرامـو ابـوبكر صـديق (رضـي الله عنـه) تـه راغلـل چـې قحط سالي ده او د مدينې منورې خلک له لوږې او تندې سره مخ دي؟

بايد څه وكړو؟

ابـوبكر صـديق (رضـي الله عنـه) ورتـه وفرمايـل لـږ صـبر او اسـتقامت وكـړی بـاران نـه كيـدل د الله (ج) امتحان دی او الله (ج) په هغه چا امتحان راولي چې امتحان كې كامياب راووځي !

دا د الله (ج) عذاب نه دی.

نږدې وخت كې به الله (ج) د خوراک بندوبست وكړي.

اوس نو وګورئ د ابوبكر صديق (رضي الله عنه) وړاندوينه يا كرامت.

لـږ وخـت نـه وو تيـر شـوی چـې د عثمـان (رضـي الله عنـه) د تجـارت قافلـه مـدينې منـورې تـه راورسـيدله، كلـه چـې د مـدينې تجـار او سـخيان خلـک خبـر شـول، نـو خوشـحاله شـول چـې اوس بـه لـه عثمـان (رضـي الله عنـه) دغـه خـوراكي سـامان واخلـو او پـه خپلـه بـه هـم مـاړه شـو او پـه فقيرانـو بـه يـې هـم وويشـو؛ نـو ټـول تجـار پـه بيـړه د عثمـان (رضـي الله عنـه) كـور تـه ورغلـل دروازه يـې ورتـه وټكولـه عثمـان (رضـي الله عنـه) ورتـه راووتلـو او پوښـتنه يـې تـرې وكـړه ولـې خيـر خـو دی څنګـه ټولـو پـه شـريكه زمـا كـور تـه تشـريف راوړی دی؟

تجـارانو صـحابه كرامـو (رضـی الله عـنهم) ورتـه وفرمايـل مـوږ خبـر شـوي يـو چـې سـتا د تجـارت سـل (۱۰۰) مايـه اوښـان پـه خـوراكي توكـو بـار راغلـي نـو مـوږ غوښـتل چـې پـه بيـه يـې درڅخـه واخلـو او پخپلـه يـې هـم وخورو او په فقيرانو ته يې هم تقسيم كړو.

عثمان (رضي الله عنه) ورته وفرمايل دننه راشئ !

تجاران صحابه كرام د عثمان (رضي الله عنه) كور ته دننه شول.

نو عثمان (رضي الله عنه) ترې پوښتنه وكړه چې څومره ګټه راكوئ؟

هغوی ورته وفرمايل، د لس (۱۰) دينارو خوراک در نه په پنځلس (**۱۵**) اخلو !

عثمـان (رضـي الله عنـه) ورتـه وفرمايـل نـه زيـات يـې كـړئ كنـه نـو زه يـې پـه اوچـت قيمـت خرڅـوی شـم، تجـارانو صـحابه كرامـو ورتـه وويـل زمـوږ نـه غيـر مدينـه كـې نـور تجـاران نشـته نـو تـه بـه يـې څنګـه پـه اوچت قيمت خرڅ كړی؟

(c) ketabton.com: The Digital Library

عثمان (رضي الله عنه) ورته وفرمایل یقین وکړئ چې زه یې یو په لسه خرخوی شم تاسو په دینار کې نیم دینار ګټه راکوئ او زه د دینار خوراک په لس خرخوی شم نوره ستاسو خوخه که اخلئ نو میدان ته شئ کنه نو زه یې په تاسو نه خرڅوم.

تجارانو ورته وویل اول خو موږ دومره وس نلرو چې په دومره قیمت یې واخلو او بل تا ته به هم داسې څوک پیدا نه شي چې په دومره لوړ قیمت یې درڅخه واخلي؟

نو عثمان (رضي الله عنه) ورته وویل ما دغه مال خرځ کړی دی!

ما دغه د سلو اوښانو بار خوراکي شیان په الله (ج) خرخ کړی تاسو مهرباني وکړئ ټول یوسئ او په انصاف یې د مدینې منورې په خلکو تقسیم کړئ!

نو تجاران خوشحاله شول او ابوبکر صدیق (رضي الله عنه) ته یې زیری ورکړ، تا چې ویل لږ صبر او استقامت وکړئ الله (ج) به بندوبست وکړي!

دا دی الله (ج) د عثمان (رضي الله عنه) په مال باندې د مدینې منورې خلک له مشکله خلاص کړل.

عبد الله ابن عباس (رضي الله عنه) فرمایي ما خوب ولیدلو چې رسول الله (صلی الله علیه وسلم) د نور جامې اغوستې، د نور په اس سپور دی، د نور یو څه یې په لاس مبارک کې نیولي او ماته داسې معلومه شوه چې ډېر په بیړه دی؛ نو ما ورته وویل یا رسول الله (صلی الله علیه وسلم) زما خو ستا د لیدلو ډېر شوق وو ستا خبرې مې ډېرې یادېدلې ستا مخ مبارک ته کتل ما ته ډېر خوند راکوي ته چیرته روان یې چې دومره په بیړه یې لږ صبر وکړه چې زه دې په لیدلو موړ شم بیا به لاړ شې.

عبد الله ابن عباس (رضي الله عنه) فرمایې چې رسول الله (صلی الله علیه وسلم) وفرمایل، عثمان (رضي الله عنه) صدقه کړې وه او هغه الله (ج) قبوله کړه او الله (ج) ورته یو کور په جنت کې ورکړ او یوه ښایسته جوړه یې ورته په نکاح کړه اوس د هغې واده ته زه غوښتل شوی یم نو زه هلته روان ځکه په بیړه یم.

نوټ: رسول الله (صلی الله علیه وسلم) فرمایلي چې که چیرته د جنت د حورې یو غاښ دنیا ته راښکاره شي نو لمر به تت شي او که حوره د دنیا په اوو سمندرونو کې لاړې توی کړي نو اوبه به یې د شاتو نه زیاتې خوږې شي.

عبد الله ابن عباس (رضي الله عنه) فرمایې چې زه راویښ شوم نو پوی شوم چې هغه صدقه همدغه وه چې الله (ج) د عثمان (رضي الله عنه) نه قبوله کړه.

(c) ketabton.com: The Digital Library

د عثمان رضي الله عنه د سيرت مبارک (۱۰) برخه:

د عثمان رضي الله عنه کوهی.

د عثمان (رضي الله عنه) په نوم د بنک اکاونټ.
د عثمان (رضي الله عنه) په نوم پنځه ستورو والا لويه عماره او هوټل.
د عثمان (رضي الله عنه) د کوهي په برکت ټوله دنيا کې نور کوهيان.

د احاديثو په ټولو مستندو کتابونو کې د بئر رومه حديث په کثرت سره ذکر شوی، بئر رومه ته ولې د رومه کوهی ويل کېږي؟ مختلف روايتونه دي، يو روايت دی رومه عفاري يو صحابي (رضي الله عنه) وو دا د هغه ملکيت وو ځکه د هغه نوم ته يې نسبت کېږي، چې دا د وادي العقيق الاصفر علاقه کې وو، خو ډېرو روايتونو کې ذکر شوي چې دا کوهی د يو يهودي وو، کله چې مهاجرين مدينې منورې ته راغلل او هغوی هلته د زمزم په خوړو اوبو څکلو عادت شول د نورو کوهيانو اوبه مالګينې وې او که د کوم کوهي اوبه که خوږې هم وې يا کوهيان وچ شوي وو يا يې خوندورې اوبه نلرلې، خو يوازې د رومه کوهی وه چې اوبه يې زياتې خوږې او خوندورې وې او زمزم اوبو ته ورته وو.

د دې کوهي ملکيت چې يهودي سره وو هغه به اوبه زياتې په لوړ قيمت خرڅولی يو مشک اوبه به يې په يو دينار خرڅولی او که به چا يوه لپه اوبه څکلی هغه به يې هم يا په اوربشو يا قجورو ورکولی؛ نو رسول الله (صلی الله عليه وسلم) ته انصارو او مهاجرينو د اوبو شکايت وکړ، نو رسول الله (صلی الله عليه وسلم) وفرمايل که چا دغه کوهی واخيستو او خيرات يې کړ نو الله (ج) به ورته جنت کې يوه چينه او باغ ورکړي؛ نو صحابه کرامو (رضي الله عنهم) هر يوه دا کوښښ کولو چې يهودي يې په خرڅولو راضي کړي چې تر ټولو مخکې عثمان (رضي الله عنه) وو.

عثمان (رضي الله عنه) يهودي ته وويل دا کوهی په ما خرڅ کړه او چې څومره روپۍ غواړې درکوم يې يعنې د هغه يهودي د خوښې روپۍ يې ورکولې خو يهودي انکار کولو چې بالکل يې نه خرڅوم بيا عثمان (رضي الله عنه) ورته وويل نيم را باندې خرڅ کړه او قيمت به يې هم ستا د خوښې درکړم.

يهودي په دې خبره راضي شو او فکر يې وکړ چې عثمان (رضي الله عنه) يو په تجارت پوه دی کيدای شي زما تجارت هم د ده له برکته نور هم کامباب شي، نو اخر يهودي په (۱۲۰۰) دولس زره ديناره راضي شو او نيم کوهی يې خرڅ کړ، چې يوه ورځ به د عثمان (رضي الله عنه) نوبت وو او يوه ورځ به د يهودي؛ خو کله چې عثمان (رضي الله عنه) نيم کوهی واخيستلو نو هغه خپل نوبت خيرات کړو چې هر چا ته به د اوبو ضرورت وه د عثمان (رضي الله عنه) په نوبت کې به يې اوبه پوره کولی چې کله به د يهودي نوبت شو نو نه به مسلمان ورتلو او نه يهودي.

نو يهودي پوی شو چې زما تجارت ناکام دی او څوک اوبو ته نه راځي نو هغه نيم کوهی يې هم په (۸۰۰۰) اته زره ديناره په عثمان (رضي الله عنه) خرڅ کړ، چې د کوهي قيمت ټول (۲۰۰۰) شل زره ديناره شو.

نو عثمان (رضي الله عنه) رسول الله (صلی الله عليه وسلم) ته راغی ورته يې وويل تا چې کومه وعده کړې وه په جنت کې هغه زما لپاره شته؟ نو رسول الله (صلی الله عليه وسلم) ورته وفرمايل بلکې له هغې څو چنده زيات وعده ده.

(c) ketabton.com: The Digital Library

د دغې کوهي ژوروالی (37) متره او پلن والی یې (۴) متتره دی، عثمان (رضي الله عنه) هغه اوبو ته چې خلکو به مشکونه وړباندې مینځل د قجورو بوټې وکرل، او هغه بیا په زیاتیدو شول.

عثمان (رضي الله عنه) دا کوهی داسې وقف کړو چې تر قیامته به څوک مداخله په کې نه کوي؛ نو همداسې دغه عادت تر اوسه جاري دی او ټولو حکومتونو ورته خاصه توجو کړې چې (37) کال وړاندې د سعودي حکومت پکې باقعده نورې قجورې وکرلې د اوبه خور مشینونه یې وړباندې ولګول او قجورې یې نورې هم زیاتې کړې د اوقافو وزارت هر کال نیمې خرڅولې، نیمې یې په کونډو یتیمانو ویشلې چې د قجورو تعداد یې (۱۵۵۰) ته رسیدلې، نو د عثمان (رضي الله عنه) په نوم یې د بنک اکاونټ جوړ کړ او پاتې روپۍ به یې په کې جمع کولې، دغه روپۍ دومره زیاتې شوې چې حکومت د دې کوهي په اوبو د جوړ شوي باغ په روپیو نورو ملکونو کې د کوهیانو کیندلو موسسې جوړې کړې چې تر اوسه یې په ټوله دنیا کې زرګونه کوهیان مهاجرینو او ځایي خلکو ته کیندلي دي.

له بلې خوا د مدینې منورې اوقافو وزارت اوس وخت کې په همدې روپیو یوه لویه عماره جوړه کړه او هغې کې یې د حاجیانو لپاره رهایشي ځایونه او مهمان خانې جوړې کړې چې دغه هوټل او مهمان خانه د پنځه ستورو والا مشهورو هوټلونو څخه حسابیږي.

چې اوس د هغې کلنې امدن (۵۰) میلیونه دیناره جوړیږي، اوقافو دغه روپۍ د عثمان (رضي الله عنه) په نوم د بنک اکاونټ کې جمع کوی او بیا یې د ضرورت په وخت په مختلفو ملکونو کې په کونډو یتیمانو او ضرورتمندو ویشي.

(c) ketabton.com: The Digital Library

د عثمان رضي الله د سیرت (۱۱) برخه:

د عثمان (رضي الله عنه) فضایل:

- عثمان رضی الله عنه په جاهلیت کې هم حیاناک وه،
- چې خبرې به یې کولې ډیرې به خوږې وې.
- بتانو ته یې سجده په جهالت کې هم نده کړې.
- زنا او زنا ته بلونکې اعمال یې نه دي کړي.
- کنځل یې په ټول عمر چا ته نه دي کړي.
- شراب یې په ټول عمر کې نه دي څښلي.
- عثمان (رضي الله عنه) به ویل په دغه پورته شیانو باندې الله (ج) په ما ډیره مهرباني کړې ده.
- زه په اسلام راوړلو کې څلورم کس یم.
- بل دا چې جیش العسرة یعنې د تبوک د غزا دریمه برخه مجاهدین ما په خوراک، څښاک، وسله او سورلۍ سمبال کړي وو.
- د قران کریم د جمع کیدو او ترتیب توفیق ماته الله (ج) راکړی.
- له کومې ورځې چې زه مسلمان شوی یم او لاس مې رسول الله (صلی الله علیه وسلم) ته په لاس کې اېښی ما خپل ښی لاس خپلې شرمګاه ته نه دی نژدې کړی.
- په ما باندې هېڅ داسې د جمعې ورځ نه ده راغلې چې یو غلام مې نه وي ازاد کړی.
- زما په زړه کې د غلطو کارونو ارزو نده راغلې.
- سندرې مې نه دې ویلي او نه مې اوریدلي.
- دروغ مې نه په جاهلیت کې ویلي او نه وروسته.
- تجارت کې مې دوکه او چل نه دی کړی.
- زنا او فحاشي خبرې مه نه دي کړي.
- عثمان (رضي الله عنه) فرمايي، قریشو د جهالت په وخت کې هم ماسره دومره مینه لرله چې کومه خوشحالي به پیدا شوه نو ښځو به سندرو کې یواځې زما صفتونه کول او زما سخاوت، حیا او بهادري به یې ستایله.
- عثمان (رضي الله عنه) فرمايي الله (ج) ما ته د هجرت کولو درجه په نصیب کړه، چې رسول الله (صلی الله علیه وسلم) به فرمایل په انبیاوو کې یواځېنې مهاجر چې د اولاد سره یې هجرت کړی لوط (ع) دی او په صحابه کرامو کې عثمان (رضي الله عنه) دی.
- عثمان (رضي الله عنه) فرمايي چې یوه ورځ بي بي رقیه (رضی الله عنها) ما باندې سر مینځلو او رسول الله (صلی الله علیه وسلم) زموږ کور ته راغی نو رسول الله (صلی الله علیه وسلم) بي بي رقیه (رضي الله عنها) ته وویل، لور جانې د عثمان (رضي الله عنه) ډیر خیال ساته، عثمان (رضي الله عنه) یواځېنی شخص دی چې خویونو کې ماسره مشابهت لري.
- عثمان (رضي الله عنه) فرمايي، زه دغه خبرې زیات خوشحاله کړم چې زما مشابهت په خویونو کې د رسوالله (صلی الله علیه وسلم) په شان دی.

(c) ketabton.com: The Digital Library

➔ عثمان (رضي الله عنه) فرمايي چې ويره طبيعي شی دی، هر څوک کله کله ويريږي خو چې څومره غزاګانې ما کړي نو د مرګ يا زخمي کيدلو ويره په ما نه ده راغلې.

➔ عثمان (رضي الله عنه) فرمايي، ما دښمن هم له شا له خوا نه دی وهلی، دغه کار ما ته ناځواني ښکاره کيده، چې کله به دښمن ما ته مخامخ شو نو حمله مې پرې کوله.

➔ عثمان (رضي الله عنه) فرمايي، ما کله هم داسې ځای کې بولې نه دي کړي چې خلک مې ووينې.

➔ ابن عباس (رضي الله عنه) فرمايي، عثمان (رضي الله عنه) ته به چې هر څومره خوراکي شيان راغلل او هغه که به هر څه وو، په غريبانو به يې تقسيم کړل چې هغوی يې وخوري او خپله به کور ته لاړو او سرکې سره به يې د اوربشو ډوډۍ خوړله.

➔ عثمان (رضي الله عنه) به مشرانو سره د ملاقات په وخت سترګې مبارکې له شرمه ښکته نيولې وې.

➔ عثمان (رضي الله عنه) ته به چې هر حاجتمند راغی د هغه خبرې به يې په غور او دقت سره اوريدلې او تکبر او لويي نه کوله.

➔ عثمان (رضي الله عنه) به چې په لاره روان وو؛ نو ځمکې ته به يې کتل، د دې په خاطر چې که کوم رنا نه مخې ته راشي چې سترګې مې پرې و نه لږيږي اګر که اول کاته ګناه هم نلري.

➔ کله کله به يو څوک مخې ته ورغی او عثمان (رضي الله عنه) به وربانديې نه وو پوی شوی تر څو به چې هغه ورباندې اواز نه وو کړی.

❁ ❁ ❁ ❁ ❁

(c) ketabton.com: The Digital Library

د عثمان رضی الله عنه د سیرت (۱۲) برخه:

⇐ **د حدیبیې صلحه**

⇐ د صلحې اسباب.

⇐ د صلحې فایدې.

⇐ د صلحې نتایج.

⇐ د صلحې شرطونه.

⇐ د صلحې ګټه چا ته زیاته ورسیده؟

په کال (۶۲۷) م کې رسول الله (صلی الله علیه وسلم) وغوښتل چې عمره وکړي نو مسلمانانو ته یې د تیارئ امر ورکړ، فقط د لارې مصارف، د ذبحې لپاره اوښ یا بل حیوان او توره یا نیزه چې د خپل ځان دفاع پرې وکړي نو رسول الله (صلی الله علیه وسلم) سره (۱۴۰۰) کسان عمرې ته تیار شول او د مکې مکرمې په طرف روان شول، خو د مکې مشرکینو ته جاسوسانو غلط خبر رسولی وو، چې مسلمانان جنګ ته راروان دي، نو د مکې ټولې لارې او درې یې له جنګیالیو ډکې کړې؛ کله چې رسول الله (صلی الله علیه وسلم) ذوالحلیفې مقام ته له خپلو صحابه کرامو ملګرو سره ورسیدو، نو هغه جنګیالیو یې مخه ونیوله، ځکه رسول الله (صلی الله علیه وسلم) د خپلو ملګرو سره بیرته حدیبیې مقام ته راستون شو هلته یې عمر (رضي الله عنه) راوغوښتو او ورته یې وویل، چې غواړم ته مکې ته لاړ شې او د مکې مشرکینو ته ووایې چې موږ جنګ ته نه یو راغلي موږ فقط عمرې کولو لپاره راغلي یو او بیرته ځو.

خو؛ عمر (رضي الله عنه) رسول الله صلی الله علیه وسلم ته وویل، یا رسول الله (صلی الله علیه وسلم) یو خو زما طبعیت سخت دی هسې نه جنګ را نه وشي بل دا چې زما خاندان کمزوری دی نشي کولای چې ما ته امن راکړي یا مې دفعاع وکړي او کیدای شی مخکې له دې چې زه ستا پیغام هغوی ته ورسوم زه مشکل سره مخ شم او لویه لانجه به درته جوړه کړم،

خو زه درته مناسب شخصیت ښایم چې د هغه لېږلو کې خیر دی د هغه طبعیت ارام دی برداشت لري قوم یې مضبوط دی او په خلکو کې ډیر زیات عزت لري،

نو رسول الله (صلی الله علیه وسلم) ورته وویل، هغه څوک دی نو عمر (رضي الله عنه) ورته وویل هغه عثمان (رضي الله عنه) دی؛ نو رسول الله (صلی الله علیه وسلم) عثمان (رضي الله عنه) راوغوښتو ورته یې وویل، چې ته لاړ شه قریشو ته ووایه موږ جنګ ته نه یو راغلي موږ عمره کوو او بیرته ځو،

عثمان (رضي الله عنه) یې خبره ومنله او روان شو، لکه څنګه چې ذکر شوې وه د عثمان (رضي الله عنه) په زړه کې ډار او ویره بالکل نه وه؛ نو یوازې روان شو کله چې مکې اطرافو ته ورسیدو نو هلته په آسونو سواره جنګیالي تیار موجود وو او ټول ترې چاپیره شول، دغه ځای وادې (ملدح) نومیده.

نو دغه مسلح کسانو کې د عثمان (رضي الله عنه) د تره زوی (ابان بن سعید بن العاص بن امیه) هم موجود وو هغه چې خپل د تره ځوی عثمان (رضي الله عنه) ولیدو ټولو ته یې وویل، خبردار ما خپل تره ځوی ته امن او پناه ورکړه که هر څوک ورته نزدې شو خیر یې نشته؛ نو په دې طریقه عثمان (رضي

(c) ketabton.com: The Digital Library

الله عنه) مکې مکرمې ته داخل شو هلته یې مشرکین ولیدل چې ناست دي نو هغوی ورته وویل څنګه راغلی یې؟

عثمان (رضي الله عنه) ورته وویل موږ عمرې ته راغلي یو اول تاسو ته اسلام وړاندې کوو چې تاسو ته خپل شکستونه خه معلم دي تاسو ضد مکوئ که رسول الله (صلی الله علیه وسلم) کامیاب شي او دا دین عزتمند شي تاسو به هم عزتمند شئ،
نو تاسو که عقلمند یې نو ځان له مشکل نه بچ کړئ، دا چې موږ ته اجازه زاکړئ چې عمره ادا کړو، هغوی ورته وویل، اسلام خو موږ نه قبلوو او نه چا ته د عمرې کولو اجازت ورکوو؛ خو که ته طواف یا عمره کوې ویې کړه،
عثمان (رضي الله عنه) ورته وویل په الله (جل جلاله) قسم چې محمد (صلی الله علیه وسلم) طواف او عمره ونکړي زه به یې هېڅکله ونکړم،
له دې وروسته عثمان (رضي الله عنه) خصوصي ملاقاتونه شروع کړل مکه کې داسې خلک وو چې مسلمانان شوي وه خو اظهار یې نشو کولای هغوی ته د رسول الله (صلی الله علیه وسلم) او نورو خپلوانو خبرونه نه رسیدل هغوی ته عثمان (رضي الله عنه) بیل بیل ورغلو، تسلي او ډاډګیرنه یې ورکړه او ورته یې وویل، لکه څنګه چې موږ حدیبې پورې راغلو، همداسې به انشاالله مکې ته هم راشو تاسو فکر مکوئ،
بل خوا هلته رسول الله (صلی الله علیه وسلم) او صحابه کرامو ته یو ځل داسې خبر ورسیدو چې عثمان (رضي الله عنه) طواف او عمره کړې نو صحابه کرامو رسول الله (صلی الله علیه وسلم) ته راجمع شول چې عثمان (رضي الله عنه) عمره کړې او دا یو قسم بې وفایي او ستا مخالفت دی.
نو رسول الله (صلی الله علیه وسلم) ورته جواب کې وویل، تاسو بې فکره اوسئ زه چې څومره عثمان (رضي الله عنه) پیژنم نو فکر نه کوم چې زما نه بغیر دې هغه عمره کړې وي!
بل خوا عثمان (رضي الله عنه) د ضعیفو مسلمانانو په پوهولو او نورو ته پټ دعوت ورکولو کې وخت تیر کړ، بل خوا داسې اوازه خپره شوه چې مشرکینو عثمان (رضي الله عنه) شهید کړی نو رسول الله (صلی الله علیه وسلم) ټولو صحابه کرامو ته د بیعت کولو امر وکړ او له (۱۴۰۰) کسانو ټولو یې بیعت واخیست چې بیرته به نه واپس کیږو سره له دې چې وسلې ورسره کمې وې، فقط یو تن منافق چې (جد ابن قیس) نومیدو بیعت ونکړ.
تر ټولو اول د بیعت لاس رسول الله (صلی الله علیه وسلم) ابو سنان عبد الله بن وهب الاسدي (رضي الله عنه) ته ورکړ بیا ټول راتلل او بیعت یې کولو چې دې بیعت ته بیعت رضوان وایي.
او رسول الله (صلی الله علیه وسلم) خپل ښی لاس په چپ لاس ووهلو او ویې ویل دا د عثمان (رضي الله عنه) بیعت شو، چې بیا الله (جل جلاله) آیاتونه نازل کړل چې الله (جل جلاله) د مهاجرینو او انصارو او ورسره کسانو څخه راضي شو.
له دې وروسته عثمان (رضي الله عنه) هم بیرته رسول الله (صلی الله علیه وسلم) ته ورسیدو او رسول الله (صلی الله علیه وسلم) د عثمان (رضي الله عنه) په ژوندي راتللو زیات خوشحاله شو بیا صحابه کرامو عثمان (رضي الله عنه) نه پوښتنه وکړه ایا تا طواف او عمره وکړه؟

(c) ketabton.com: The Digital Library

نو عثمان (رضي الله عنه) ورته وویل، تاسو په ما بد ګمان کړی زه به څنګه طواف کوم او تاسو او رسول الله (صلی الله علیه وسلم) به ترې حصار شوي یاست!
د قریشو جاسوسانو نه چا قریشو ته خبر ورکړو چې مسلمانانو رسول الله (صلی الله علیه وسلم) سره بیعت وکړ چې یا به مرګ وي او یا به عمره کوو، نو هغوی عروة بن مسعود تقفي مسلمانانو ته راولېږلو چې احوال یې معلوم کړي کله چې هغه بیرته ستون شو، هغوی ته یې وویل تاسو په دې خلکو بالکل برلاسي کیدای نشئ، ما د فارس او روم بادشاهان لیدلي خو هغوی کې دومره تابعداري نشته څومره تابعداري چې دوی کې ده، کله چې رسول الله (صلی الله علیه وسلم) اودس کوي او به یې صحابه کرام ځمکې ته نه پریږدي او په خپلو مخونو یې مښي.
چې خبرې کوي نو دوی داسې غوږ نیولی وي چې بالکل حرکت نه کوي، څوک په لوړ اواز یې مخکې خبرې نه کوي، نو د مسعود ثقفي خبرو مشرکین وارخطا کړل او د صلحې لپاره یې سهیل بن عمرو راولېږلو.

❋ ❋ ❋ ❋ ❋

د عثمان رضي الله عنه د سیرت (۱۳) برخه:

د رسول الله (صلی الله علیه وسلم) خوب لیدل.

رسول الله (صلی الله علیه وسلم) خوب لیدلی وه چې مکه فتحه شوی وي او نوي عمره کوي نو ځکه یې د عمرې اراده وکړه، او په مدینه منوره کې یې نمیله بن عبد الله الیثي (رضي الله عنه) مشر وټاکلو په بل روایت کې عبد الله بن مکتوم (رضي الله عنه) مشر ټاکلی وو، کله چې نبي کریم (صلی الله علیه وسلم) مکې ته راتلو نو لاره کې روان وو نو بشر بن سفیان مخې ته ورغې هغه رسول الله (صلی الله علیه وسلم) ته وویل، چې خالد بن ولید چې لا مسلمان شوی نه وو درته لاره نیولې (۲۰۰) تنه په اسونو سپاره ځوانان ورسره دي نو رسول الله (صلی الله علیه وسلم) لاره بدله کړه، او حمزه بن عمرو الاسلمي ورته بله لاره کې رهبري وکړه تر څو حدیبې ته ورسیدل لکه چې ذکر شول د حبابیشو د قوم مشر چې حلس نومیدو لارې ته راووتو چې کله یې ولیدل چې مسلمانانو خپلو اوښانو ته غاړه کې قلادې اچولې (قلادې یوه علامه وه چې معلومه شي چې دا هدیې لپاره دي) بیرته مکې ته لاړو هلته یې مشرکینو ته وویل مسلمانان په ډیر عزت او احترام راغلي او تاسو باید ورته اجازت ورکړی، نو مشرکینو ورته وویل ته یو غره وال یا اعرابي سړی یې ته په دې کارونو نه پوهیږې نو هغه پدې پېغور خپه شو قسم یې ورته وکړ چې ټول قوم به راټول وم او تر مرګه به درسره جنګېږم او د مسلمانانو ملګرتیا به کوم، بیا مشرکینو ورته وویل چې پام کوه داسې ونکړې.
بیا چې هغوی ته د مسلمانانو قوت معلوم شو او بیعت الرضوان نه هم خبر شول اول یې عروه بن مسعود ثقفي راولېږلو چې احوال معلوم کړه د هغه خبرې موږ ته ذکر کړئ چې کوم صفات یې د مسلمانانو ذکر کړل نو بیا یې سهیل بن عمرو راولېږلو او هغه ته یې د معاهدې یا صلحې واک ورکړ.

(c) ketabton.com: The Digital Library

د صلحې د شرايطو متن ليک:

۱- علي (رضي الله عنه) وليکل، بسم الله الرحمن الرحيم، نو سهيل وويل چې زه خو رحمن نه پېژنم داسې وليکه چې بِاسْمِكَ اللَّهُمَ، نو علي (رضي الله عنه) انکار وکړو، خو رسول الله (صلى الله عليه وسلم) ورته وويل خير دی بِاسْمِكَ اللَّهُمَ، وليکه بيا چې دې کلمې ته ورسيدو چې (هذاماقاضى عليه رسول الله (صلى الله عليه وسلم) نو سهيل بيا وويل چې که مونږ ستا نبوت منلى بيا صلحې ته کوم ضرورت وو ته وليکه چې محمد بن عبدالله نو د دې نه بيا علي (رضي الله عنه) انکار وکړ چې ما اوس رسول الله (صلى الله عليه وسلم) ليکلى نه يې ورانوم، نو بيا رسول الله (صلى الله عليه وسلم) خپله تري لرې کړ او هغه ټکي يې وران کړل بيا رسول الله (صلى الله عليه وسلم) ورته وفرمايل زه د الله (جل جلا له) رسول يم اگر که تاسو دروغجن گڼلى يم.

معاهدې شرطونه:

◆ که د قريشو نه څوک قريشي مسلمانانو ته ورشي نو مسلمانان به يې بيرته ورته سپاري او که مسلمانانو نه څوک هغوی ته ورشي هغوی به يې بيرته سپارلو ته نه مجبوروي.

◆ هغه قبايل چې دې دواړو طرفونو کې چاسره هم ملگري شي بل طرف به تجاوز وربانديې نه کوي.

◆ دغه صلحه لس کلونو لپاره ده او دغه لس کلونو کې به جنگ يو طرف هم نکوي.

◆ مسلمانان به دې کال کې بيرته ستنيږي او بل کال ته به عمرې ته راځي.

◆ دغه ليک به د مکې مکرمې په ديوال زړول کيږي ترڅو چې ټول يې ووينې.

بيا رسول الله صلى الله عليه وسلم وفرمايل، پورته شئ خپل څاروي حلال کړئ خو څوک اوچت نشول بيا يې وويل پورته شئ حلاله وکړئ بيا څوک پورته نشول بيا يې دريم وار اواز وکړو بيا څوک پورته نه شول نو رسول الله (صلى الله عليه وسلم) خپله پورته شو اوښ يې حلال کړو بيا يې نايې راوغوښتو ويښتان يې وخريل.

بيا ټول پورته شول او خپل خپل اوښان يې حلال کړل او د يو بل سرونه يې داسې وخريل چې له ډير خفگانه نږدې وه چې يو بل ووژني.

دا ځکه چې دغه شرطونه ظاهري ډير سخت معلوميدل چې که څوک مسلمان شي نو دوی به يې بيرته ورکوي او که څوک له مسلمانانو هغوی ته ورشي نو هغوی به يې نه واپس کوي.

خو د دې صلحې فايدې ډيرې زياتې وې.

(۱) مسلمانانو ته د مشرکينو له خوا نه اطمنان حاصل شو چې هغوی به حملې نه کوي نو ځکه مسلمانانو ته فرصت پيدا شو چې خپله پاملرنه فارس، روم، مصر او نورو ملکونو ته واوړي نو رسول الله (صلى الله عليه وسلم) هلته وفدونه وليږل چې زياتې فايدې او لاسته راوړنې يې درلودې.

(۲) هغه قبايل چې مشرکينو سره يې معاهدې لرلې هغوی ته معلومه شوه چې مسلمانان مخ په کاميابۍ روان دي نو رسول الله صلى الله عليه وسلم سره يې رابطې شروع کړې.

د مکې مشرکينو چې همدا مسلمانان يې له خپلو کورنو رايستلي وو او په هيڅ قوت ورته قايل نه وو نو په دې صلحې باندې خبره بيخي ښکاره شوه چې مسلمانان يو قوت دی.

(c) ketabton.com: The Digital Library

مسلمانانو ته د غزوه موته لپاره هم ښه فرصت په لاس ورغې چې له دې خوا بیخي مطمئن شول چې قریش پرې حمله نشي کولای.

د بیعت الرضوان بله ګټه دا وه چې د صحابه کرامو ایمانونه هم معلوم شول چې تر مرګه یې بیعت وکړ.

بله فایده یې دا شوه چې الله (جل جلا له) د بیعت الرضوان والاوو څخه راضي شو.

په بخاري شریف کې د جابر ابن عبد الله (رضي الله عنه) نه روایت دی، چې رسول الله (صلی الله علیه وسلم) فرمایلي چې د ځمکې پر سر تر ټولو غوره خلک د بیعت الرضوان والا خلک دي.

په بل روایت کې صحیح مسلم شریف کې د جابر ابن عبد الله (رضي الله عنه) او هغه د حفصې رضی الله عنها نه روایت کړی چې رسول الله (صلی الله علیه وسلم) وفرمایل او ما په خپلو غوږونو تر اوریدلي چې د بیعت الرضوان صحابه (رضي الله عنهم) به جهنم ته لاړ نه شي.

له دې صلحې دا معلومه شوه چې صلحه به د اصلي دښمن سره کېږي نه د کمزوري دښمن سره، د دښمن کمزورې ډلې ټپلی به په ضمن کې داخلې وي لکه د عربو قبایل چې په دې کې داخل وو.

❁ ❁ ❁ ❁ ❁

د عثمان رضي الله عنه د سیرت (۱۴) برخه:

مکه مکرمه کې د عثمان (رضي الله عنه) ملاقاتونه

⇐ د ابوجندل (رضي الله عنه) او ابو بصیر (رضي الله عنه) تازه کوونکي واقعات.

کله چې عثمان (رضي الله عنه) مکې کې هغه مسلمانانو سره وکتل کوم چې کافرانو قسم قسم عذابونه ورکول خو هغوی هجرت نه شو کولای، هغوی کې یو تن ابوجندل (رضي الله عنه) بن سهیل بن عمرو وو، سهیل بن عمرو هغه کافر مشر وو چې قریشو معاهدې یا صلحې لپاره رالېږلې وه، او ابوجندل (رضي الله عنه) یې ځوی وو کور کې یې په ځنځیرونو تړلی وه کله چې ابوجندل (رضي الله عنه) خبر شو چې رسول الله (صلی الله علیه وسلم) دلته د عمرې په نیت حدیبیه کې دی نو له کوره ولچکو او ځولنو سره وتښتېده، او دې ځای کې یې پلار د صلحې لیکل اخري پړاو ته رسیدلي وو فقط ګوتې لګول یا دسخط کول پاتې وو، کله چې رسول الله (صلی الله علیه وسلم) ابوجندل ولیدو چې په ډیر تکلیف یې ځان رارسولی دی او ټول بدن یې له وهلو ټکولو زخمي دی نو ډیر خفه شو؛ ځکه چې د صلحې شرطونه لیکل شوي وو.

سهیل بن عمرو چې کله خپل ځوان ځوی ولیدو؛ نو رسول الله (صلی الله علیه وسلم) ته یې وویل ما ته خپل ځوی بیرته په لاس راکړه، کنه نو زه دغه صلحه نکوم.

رسول الله (صلی الله علیه وسلم) ورته وفرمایل ګوره تر اوسه په کاغذ مهر او دسخط نه دی شوی، فقط لیکل شوي ته ماته دا خپل ځوی هدیه کې راکړه.

تا خپل ځوی ته قسم قسم عذابونه ورکړې، خو هغه اسلام پرې نښود، لاکن سهیل بن عمرو و نه منله او ټینګ شو چې که ماته خپل ځوی و نه سپارې زه بیرته ځم اخر کې رسول الله (صلی الله علیه وسلم) ومنله او لیک یې دسخط کړ.

(c) ketabton.com: The Digital Library

ابوجندل (رضي الله عنه) رسول الله (صلی الله علیه وسلم) ته وویل، یا رسول الله تاسو ما په لاس مه ورکوئ تاسو ګورئ چې دوی په ما څومره ظلمونه کړي زما دغه پلار ما په فتنه کې اچوي ما به له اسلامه وګرځوي.

خو رسول الله (صلی الله علیه وسلم) ورته وفرمایل ای: جندله صبر وکړه، الله (جل جلاله) به تاسو ته لاره جوړه کړي لږ نور هم تکلیف تیر کړه الله (جل جلاله) به خامخا تا ته لاره جوړه کړي که زه اوس تا دلته حصار کړم زه به وعده خلاف شم او زه وعده خلافي نکوم.

له یوې خوا صلحه وشوه او ابوجندل په ژړا او واویلا خپل پلار ته په لاس ورکړل شو، له بلې خوا صحابه کرام له دیرې غوصې ناقراره وو له حلالې او سر خریلو وروسته رسول الله (صلی الله علیه وسلم) ورته د بیرته مدینې منورې ته د تللو امر وکړ.

کله چې رسول الله (صلی الله علیه وسلم) مدینې ته ورسیدو نو اول مسجد ته لاړو لږ وخت نه وو تیر شوی، چې ابو بصیر بن عتبه بن اسید (رضي الله عنه) راورسیدو او دغه لوی سفر یې پښې ابله په لوږه تنده تر سره کړی وو، ټول بدن یې زخمي وه کافرانو هر قسم عذابونه ورکړي وو.

رسول الله (صلی الله علیه وسلم) هم ستومانه وو خو د ابوبصیر (رضي الله عنه) ورتګ نور هم پریشانه کړ، لږ وخت نه و تیر شوی چې دوه تنه ځوانان مسجد طرف ته په منډه راغلل؛ کله چې یې په ابوبصیر سترګې ولږیدې نو چغې یې کړې چې ای محمد (صلی الله علیه وسلم) موږ ته ابوبصیر په لاس راکړه وعده خلافي مکوه او د صلحې شرطونه پوره کړه.

رسول الله (صلی الله علیه وسلم) ابوبصیر (رضي الله عنه) ته وفرمایل لاړ شه ورسره موږ دوکه او وعده خلافي نه شو کولای، ابو بصیر (رضي الله عنه) ورته وویل یا رسول الله (صلی الله علیه وسلم) ما مه ورته سپاره ما ته یو څو تکړه ځوانان راکړه زه مکه مکرمه درته فتحه کوم، نورو صحابه کرامو یو بل ته وکتل او ویې ویل قسم دی دغه ځوان ډیر بهادر انسان دی که اجازه ورکول شي هر کار کولی شي خو د رسول الله (صلی الله علیه وسلم) د امر منل ضروري وو، ځکه چې په دغسې کارونو او د هغې په حکمتونو بل څوک نه پوهېدل.

ابوبصیر (رضي الله عنه) هغه کسانو له خپلو ځانونو سره روان کړ څو منزله وړاندې هغوی دواړو خوراک لپاره کیناستل لږ وخت بعد یو تن سحراګشت یا لویو بولو ته لاړو او یو تن پاتې شو هغه سره ډیره تیره توره وه او هغه یې لاس کې اړوله راړوله، ویل یې چې دغه توره ډیره زبردسته توره ده ستا په شان ډیرو باندې ما تجربه کړې چې د اوس او خزرج قبیلو تکړه ځوانان وي او زما ورسره مقابله وي او ترې داسې سرونه غوڅوم.

ابو بصیر (رضي الله عنه) ورته وویل، چې توره خو دې ما ته هم ډیره زبردسته ښکاري ته راکه چې ویې ګورم، هغه مغزوره ځوان چې په خپل طاقت ډیر نازیده، توره یې ورکړه کله چې توره ابوبصیر (رضي الله عنه) لاس ته ورغله نو په یو شړق سره یې سر له تنې جدا کړ او هیسته یې ترې وغورزاوه او دې حالت کې هغه بل هم راروان وو هغه چې کله د خپل ملګري سر ولیدو چې له تنې جدا دی نو مخ په مدینه منوره یې منډې کړې.

(c) ketabton.com: The Digital Library

هغه کافر مخکې دی او ابوبصير (رضي الله عنه) ورپسې دی هغه ځان په مسجد نبوی (صلی الله عليه وسلم) ورننوتلو او چغې يې وهلې بچ مې کړئ، دې وخت کې ابوبصير (رضي الله عنه) هم ورپسې ورسيدلو او له مخ مبارک او سترګو يې د غوصې نه اور وريدو، نو رسول الله (صلی الله عليه وسلم) ته يې وويل، يا رسول الله (صلی الله عليه وسلم) تا خپله وعده پوره کړه زه دې په لاس ورکړم اوس ته مکلف نه يې چې بيرته مې ولېږې او ما ته اوس دغه کافر راکړه چې سر يې له تنې جدا کړم.

رسول الله (صلی الله عليه وسلم) ورته وويل دغه کس موږ ته پناه راوړه اګر که دښمن هم دی موږ پناه ورکړې ته يې نشې وژلی او ته بايد له دې ځايه لاړ شې ځکه موږ د صلحې تر اخره په خپله وعده ټينګ ولاړ يو.

ابو بصير (رضي الله عنه) له هغه ځايه ووتو او له ډير فکر او سوچ وروسته يې د سمندر غاړې ته د تللو فيصله وکړه هغه ځای ډير لرې وو خو په دې خاطر چې هلته به له لوږې مړ نشي يو شی به ورته پيدا کيږي چې تر هغې وربانديږ ژوند تير کړي چې مسلمانان کاميابيږي.

کله چې ابوبصير د سمندر غاړې ته ورسيدو نو فکر يې وکړو، چې دغې زبردستې تورې نه بايد کار واخلي، نو په هغه لار به اکثره د قريشو قافلې شام ته تللې او بيرته به يې تجارتي مال راوړلو نو ابوبصير (رضي الله عنه) به هره قافله لوټ کوله کافران به يا وتښتيدل يا به يې مړه کړل او خوراکي شيان يې مکمل په قريشو بند کړل له بلې خوا ابوجندل (رضي الله عنه) خپل پلار سهيل بيا تړلی وو چا ورته وويل چې ابوبصير (رضي الله عنه) د سمندر غاړې ته لاړ دی او هلته يې د قريشو د قافلو لار نيولې، ابوجندل (رضي الله عنه) بيا هم په کومه طريقه ځان خلاص کړو او د شپې ووتلو تر څو چې يې پلار خبريدو نو هغه ابوبصير (رضي الله عنه) ته ځان رسولی وو، کله چې يې ابوجندل (رضي الله عنه) وليدو کلک يې په غيږ کې ونيولو او ډير زيات خوشحاله شو، چې ملګری يې پيدا شو.

اوس نو دوی دوه تنه زمريان سره يو ځای شول، دواړه هغه بهادر ځوانان وو د ټولې قافلې خلکو ورسره مقابله نه شوه کولای.

دغه خبره د مکې مکرمې نورو ځوانانو ته هم معلومه شوه او نور خلک هم ورسره يو ځای شول تر (۷۰) يا (۸۰) د دې ځوانانو تعداد ورسيدو، له يوې خوا دغه خبره رسول الله (صلی الله عليه وسلم) ته هم معلومه شوه چې ابوبصير او ابوجندل او نور صحابه کرام اوس په يوه مظبوط قوت بدل شوي، هغوی د مکې خلکو باندې خوراکي توکي بند کړي او د مکې مشرکين په چغو دي نو ډير زيات خوشحاله شو چې يوې خوا صلحه په خپل ځای پاتې شوه او له بلې خوا مسلمانانو ته قوت پيدا شو.

نو همدې وخت کې د مکې مکرمې مشرکينو رسول الله (صلی الله عليه وسلم) ته ليک راولېږلو چې موږ ته د دغه کسانو ضرورت نشته موږ خو يې برباد کړو ځوک يې مړه کړل ځوک راوتښتيدل او مال يې را نه واخيستو ته دې خپل مسلمانان دروغواړه که هر ځوک تا ته درځي درځي دې خو چې موږ يې له شره خلاص شو.

نو رسول الله (صلی الله عليه وسلم) خپلو ملګرو ابوبصير او ابوجندل رضی الله عنهم او نورو ته ليک وليږلو چې راشئ تاسو د صلحې د شرطونو نه مستثنی شوي ياستئ، کله چې هغوی ته دا ليک ور ورسيدو او ليک ابوبصير (رضي الله عنه) په لاس کې وو او لوستو يې چې مرګ ته يې لبيک وويلو

(c) ketabton.com: The Digital Library

او وفات شو (وإِنَّا لِلّهِ وَإِنَّا إِلَيْهِ رَاجِعون پیا جندل (رضي الله عنه) هلته خاورو ته وسپارلو او خپله رسول الله (صلی الله علیه وسلم) ته راغي چې د مکې مکرمې فتحه کې هم شریک شو نورو ډیرو غزاګانو کې هم شریک شو او اخر کې اردن، لبنان کې شهید شو، إِنَّا لِلّهِ وَإِنَّا إِلَيْهِ رَاجِعون.

د عثمان رضي الله عنه د سیرت مبارک (۱۵) برخه:

د عثمان (رضي الله عنه) سخاوت.

🡸 ابن عباس (رضي الله عنه) نه روایت دی چې یوه ورځ عثمان (رضي الله عنه) رسول الله (صلی الله علیه وسلم) ته دعوت ورکړ، چې ډوډئ ورسره وخوري؛ نو رسول الله (صلی الله علیه وسلم) یې دعوت قبول کړ او ورسره روان شو؛ نو رسول الله (صلی الله علیه وسلم) وړاندې او عثمان (رضي الله عنه) ورپسې وروسته روان شو کله چې رسول الله (صلی الله علیه وسلم) بیرته شا طرف ته راوکتل نو ګوري چې عثمان (رضي الله عنه) یې قدمونه مبارک شماري؛ نو رسول الله (صلی الله علیه وسلم) ورته مسکی شو چې قدمونه څنګه شماري؟ خو عثمان (رضي الله عنه) څه و نه ویل، کله چې رسول الله (صلی الله علیه وسلم) د عثمان (رضي الله عنه) کور ته ورسیدو نو امر یې وکړ چې د رسول الله (صلی الله علیه وسلم) د قدمونو د شمار برابر غلامان ازاد کړئ، نو رسول الله (صلی الله علیه وسلم) د عثمان (رضي الله عنه) په دومره زیات محبت ډیر زیات خوشحاله شو.

رسول الله (صلی الله علیه وسلم) فرمایي تر هغې تاسو کامل مومن کیدای نشئ چې تر څو زه درته د ځان، مال، مور او پلار نه زیات محبوب نشم.

🡸 جابر ابن عبد الله (رضي الله عنه) فرمایي چې عثمان (رضي الله عنه) ته له بهر نه تجارتي مال کې شهد او نور خوراکي شیان راغلل هغه به یې په خلکو تقسیم کړل او خپله به کور ته لاړو او سرکې سره به یې د وربشو ډوډۍ خوړله.

🡸 په یو بل روایت له جابر ابن عبد الله (رضي الله عنه) نه روایت دی، چې یوه ورځ عثمان (رضي الله عنه) د سفر په حالت کې خپله پیاده روان وو او غلام یې په اوښ سپور کړی وه نو ما ورته وویل ای امیرالمؤمنینه تا خو غلام په اوښ سپور کړی او تا د اوښ مهار نیولی نو ویې فرمایل، مسلمانان ټول یو شان دي یو په بل بهتري په تقوی کې لري او دا هم زما په شان انسان دی نو چې زه ستومانه کیږم دا هم ستومانه کیږي.

🡸 عبد الله ابن عباس فرمایي چې ما د جمعې په ورځ عثمان (رضي الله عنه) ولیدو چې مسجد کې پوزي باندې اوده وو بیا راپورته شو اودس یې وکړو او په ممبر یې خطبه وویله او د پوزي نښانونه یې په بدن معلومېدل.

🡸 یو بل حدیث شریف د ابو نعیم نه روایت دی، چې عثمان (رضي الله عنه) سفر نه راغی او چې کله راورسیدو نو رسول الله (صلی الله علیه وسلم) ورته وفرمایل دا اوښ دې چو کړه یا کینوه، عثمان (رضي الله عنه) اوښ کینولو نو هغې باندې غوړي او شهد بار وو، رسول الله (صلی الله علیه وسلم)

(c) ketabton.com: The Digital Library

تـرې لـږ وخـوړل او دعـا يـې ورتـه وکـړه نـو عثمـان (رضـي الله عنـه) ورتـه وفرمايـل چـې مـا دغـه ټـول خيـرات کـړل ځکـه چـې پـه کـوم شـي بانـدې سـتا مبارک لاس ولګيـږي نـو د هغـې قيمـت څـوک نشـي پـوره کـولای نـو ځکه اوس دا د الله (جل جلا له) په لاره کې تقسيم کړه

د عثمان (رضي الله عنه) سيرت (۱۶) برخه:

◄ د عثمان (رضي الله عنه) د سخاوت بله بېلګه:

◄ په عثمان رضي الله عنه د جنت زيرى.

◄ عثمان رضی الله عنه د خپل بدن د صفايې زيات خيال ساتل.

د مـدينې لارو کوڅـو کـې سـوالګر ګرزيـدو خـو لـه غريبـۍ چـا ورسـره کومـک نشـو کـولای نـو چـا ورتـه د عثمـان (رضـي الله عنـه) کـور وښـوده، سـوالګر د عثمـان (رضـي الله عنـه) کـور تـه راغـی کلـه چـې يـې غوښـتل دروازه وټکـوي د کـور لـه دننـه څخـه اواز راغـی، چـې خپلـې بـي بـي تـه وايـی، چـې د ډيـوي پلتـه يـا بـاتی، غټـه يـا ډبلـه ده تيـل زيـات سـوځوي دا پلتـه نـرئ کـړه، نـو سـوالګر حيـران شـو چـې دا خـو دومـره بخيـل سـړی دی چـې د ډيـوې پلتـه هـم نـری کـول غـواړي نـو مـا تـه بـه څـه راکـړي خـو بلـه چـاره نـه وه؛ نـو اخـر يـې لـه سـوچ او فکـر وروسـته دروازه وټکولـه نـو عثمـان (رضـي الله عنـه) راووتـو سـوالګر ښـه ډيـر مشـکلات او ضـرورتونه ورتـه بيـان کـړل نـو عثمـان (رضـي الله عنـه) چـې کـور کـې دومـره څـه نلـرل نـو لـه لاسـه يـې ونيولـو او ورتـه يـې وويـل راځـه نـو سـوالګر ورسـره روان شـو کلـه چـې د مـدينې منـورې ابـادۍ پـه ختميـدو شـوه سـوالګر ودريـدو ورتـه يـې وويـل تـه مـا چيرتـه بيـايې؟ خلـک خيـرات ورکولـو لپـاره کـور تـه ځـي او تـه مـا اوس د مدينې نه بهر بيايې.

عثمـان (رضـي الله عنـه) ورتـه وويـل مـه ويريـږه سـتا د ضـرورتونو سـامان زمـا کـور کـې نـه وو ځکـه مـې دلتـه راوسـتې، کلـه چـې دواړه د مـدينې منـورې نـه بهـر راووتـل نـو هلتـه د عثمـان (رضـي الله عنـه) د تجـارت قافله رارسيدلې وه نو عثمان (رضي الله عنه) هغه سوالګر ته وويل واخله دا شيان ټول ستا شول.

سـوالګر حيـران ودريـد او يقـين يـې نـه راتلـو چـې د ډيـوې پلتـه نـرۍ کولـو والا دې دومـره سـخي وي چـې دومـره شـيان دې ورکـړي؛ نـو عثمـان (رضـي الله عنـه) تـه يـې وويـل، تـه مـا پـورې ټـوقې مکـوه کـه کـوم شـی دی له زړه نه منلی وي رايې کړه کنه نو زه په خپله مخه ځم.

عثمـان (رضـي الله عنـه) ورتـه وويـل، زه ټـوقی نکـوم دا شـيان ټـول سـتا شـول او خپلـو غلامـانو تـه يـې وويل دا سامان ټول ورکړئ.

کلـه چـې د سـوالګر پـوخ يقـين وشـو چـې ربښـتيا وايـې نـو ورتـه يـې وويـل زه دغـه ټـول سـامان نـه اخلـم دا زمـا لـه ضـرورتونو زيـات دي زه لـه مجبوريتـه سـوال تـه اړ شـوی يـم؛ نـو ماتـه دومـره څـه راکـړه چـې ضـرورت ورته لرم.

عثمـان (رضـي الله عنـه) لاسـونه پورتـه کـړل دعـا يـې وکـړه چـې يـا الله (جـل جـلا لـه) شـکر دی چـې دغـه سـامان د دې سـوالګر لـه ضـرورته زيـات دی کـه چيرتـه تـرې کـم وی، نـو نااميـده بـه لاړ وو بيـا يـې سـوالګر

(c) ketabton.com: The Digital Library

ته وويل دا سامان که ستا له ضروریاتو زیات وي څه خبره ده خو چې کم نه وي او سامان یې ورته وسپارلو.

نو سوالګر ترې پوښتنه وکړه چې اوس دا راته ووایه چې تا خپلې بې بې ته وویل چې د ډیوې پلته نرۍ کړه او اوس دومره سخاوت کوې، دې که څه راز دی؟ نو عثمان (رضي الله عنه) ورته وویل هلته ماسره دا فکر وو چې زه اسراف کوونکو کې رانشم ځکه چې الله (جل جلاله) اسراف کوونکی د شیطانانو ورونه بللي او دلته خبره د الله (جل جلاله) سره ده دا صدقه چې څومره ډېره وي ثواب یې ډېر وي نو بیا سوالګر ښې ډېرې دعاوې ورته وکړې او له سامان سره ترې رخصت شو.

ابو موسی الاشعري (رضي الله عنه) فرمایي، چې یوه ورځ زه او رسول الله (صلی الله علیه وسلم) یو باغ ته داخل شو او ما ته یې وویل چې ته دروازه ساته چې څوک بې اجازې رانشي.

د صحابه کرامو رسول الله (صلی الله علیه وسلم) سره دومره مینه وه چې لږ وخت به ترې غایب شو نو ورپسې کرځیدل به نو عمر (رضي الله عنه)، ابوبکر صدیق (رضي الله عنه) او عثمان (رضي الله عنه) بیل بیل ورپسې راوتلي وو او پوښتنې به یې کولې نو ابوبکر صدیق (رضي الله عنه) ته چا ویلي وو، رسول الله (صلی الله علیه وسلم) په دغه طرف لاړو؛ نو هغه باغ طرفته راغي دروازه یې وټکوله؛ نو رسول الله (صلی الله علیه وسلم) ما ته وفرمایل ورشه دروازه ورته خلاصه کړه او د جنت زیری پرې وکړه.

نو ما چې دروازه خلاصه کړه نو ابوبکر صدیق (رضي الله عنه) وو، نو زیری مې وربانديې وکړو چې ډېر زیات خوشحاله شو بیا لږ وروسته بل چا دروازه وټکوله بیا رسول الله (صلی الله علیه وسلم) راته وفرمایل ورشه دروازه ورته خلاصه کړه او د جنت زیری پرې وکړه نو ما چې دروازه خلاصه کړه نو هغه عمر (رضي الله عنه) وو، نو زیری مې پرې وکړو چې عمر (رضي الله عنه) هم ډېر زیات خوشحاله شو بیا لږ وروسته بل چا دروازه وټکوله بیا رسول الله (صلی الله علیه وسلم) راته وفرمایل ورشه دروازه ورته خلاصه کړه او د جنت زیری پرې وکړه. نو ما چې دروازه خلاصه کړه هغه عثمان (رضي الله عنه) وو او زیری مې پرې وکړو چې عثمان (رضي الله عنه) هم بیخي زیات خوشحاله شو.

د عثمان (رضي الله عنه) بې بې مبارکې نه چې نوم یې احادیثو نه دی ذکر کړی روایت کړیدی چې عثمان (رضي الله عنه) به د خپل بدن د صفایې ډېر خیال ساتلو او هر ورځ به یې غسل کولو تر څو یې بدن صاف ستره وي عطر او رانجه به یې زیات خوښول.

❁ ❁ ❁ ❁ ❁

د عثمان رضي الله عنه د سيرت (۱۷) برخه:

⇐ د ابو هریره (رضي الله عنه) نه روایت دی چې رسول الله (صلی الله علیه وسلم) وفرمایل، دا سې زمانه به راشي چې اختلافونه او فتنې به زیاتې شي او زما د امت زیات خلک به وربانديې اخته شي نو مونږ ورته وویل چې یا رسول الله (صلی الله علیه وسلم) نو بیا مونږ ته څه کول پکار دي؟ نو رسول الله (صلی الله علیه وسلم) عثمان (رضي الله عنه) طرف ته اشاره وکړه چې د امیر او ملګرو لاره یې تعقیب کړئ.

(c) ketabton.com: The Digital Library

⇐ د ام کلثوم (رضي الله عنه) نه روايت دی، چې عثمان (رضي الله عنه) به د شپې تهجد و ته پورته کيدو او مور به ورته ويل، يا ما را پاڅوه يا کوم غلام چې د اودا سه اوبه در کوو نو عثمان (رضي الله عنه) به فرمايل چې زما زړه نه غواړي چې څوک له خوبه پاڅوم بيا به يې دوه رکعته لمونځ کې ټول قران کريم ختم کړ.

بيا عطا بن رباح (رضي الله عنه) فرمايي چې کله به عثمان (رضي الله عنه) د ماسختن لمونځ امامت وکړ، چې کله به فارغ شو نو يو طرف ته به يې نفل شروع کړل تر هغې چې ټول قران کريم به يې اخر په وترو کې ختم کړو.

مشکوة المصابيح د صحيحنو روايت نقل کړی چې عثمان (رضي الله عنه) به کله د چا جنازې ته حاضر شو او بيا به قبر ته ورسره لاړو نو بيا به د قبر په غاړه ودريدو او زيات به يې وژړل تر هغې چې د وعظ کولو توان به يې نه وو.

نو صحابه کرامو ترينه پوښتنه وکړه چې يا امير المؤمنين ته بل وخت کې دومره نه ژاړې لکه د قبر په غاړه دا ولی؟

نو عثمان (رضي الله عنه) وفرمايل، چې قبر د اخرت اولنی منزل دی که څوک دې کې کامياب شو نو وړاندې به هم کامياب شي او که دلته په سوال جواب کې څوک ناکام شو نو اخرت کې به هم ناکام وي.

د عثمان (رضي الله عنه) نه روايت دی چې زه په مسجد نبوي (صلی الله عليه وسلم) په باب السلام باندې ننوتم او له لمونځ وروسته به باب جبرائيل (ع) باندې وتلم، يوه ورځ مې لرې بيرې وه نو باب جبرائيل (ع) باندې وتلم چې د خلکو د راننوتلو له وجې ګڼه ګوڼه جوړه شوه نو ګورم چې يو يمني ځوان توره په لاس کې نيولې او چې زه يې وليدم نو توره يې راته پورته کړه چې ومې وهي، ما يې لاس ونيوه ما وويل څه کوې نو هغه وويل وژنم دې، نه دې پرېږدم؛ نو ما ورته وويل ولې مې وژنې؟

نو هغه يمني ځوان راته وويل ځکه دې وژنم چې د يمن امير ظلم راباندې کړی !

عثمان (رضي الله عنه) فرمايي، ما ورته وويل ظلم په يمن کې درباندې شوی او ما دلته مدينه کې وژنې؟ نو هغه يمني ځوان وويل، هو. ځکه چې هغه امير يا والي تا مقرر کړی ته يې مسؤول يې ولې داسې خلک مقرروې چې ظلم کوي، عثمان (رضي الله عنه) وايي ما ورته وويل خبره دې صحيح ده؛ خو تا ما ته کله شکايت کړی او ما ستا شکايت نه دی اوريدلی او تاسره مي عدالت نه وي کړی.

په کار خو داوه چې تا شکايت کړی وی که ستا خبره رښتيا وي ما به هغه معزول يا لرې کړی وای او ستا انتقام به مې ترې اخيستی وای، خو ستا دغه حرکت چې بې سواله او بې جوابه ما وژنې مناسب نه دی.

نو صحابه کرامو راته وويل يا امير المؤمنين دا کم عقل دښمن دی دا همداسې پرېښودل نه دي پکار؛ نو عثمان (رضي الله عنه) فرمايي چې ما بيا هغوی ته وويل چې څوک شته چې دغه ځوان وپيژني او ضمانت يې وکړي چې بيا به مدينې ته نه داخلېږي نو يو خپلوان يې راپيدا شو او هغه يې ضمانت وکړ او ما خوشی کړ.

(c) ketabton.com: The Digital Library

سره له دي چې زه وربانديي پوه شوم چې دغه ځوان درواغ ويل او فقط زما د وژلو لپاره دستوري راغلی وه؛ خو الله (جل جلاله) ماته طاقت راکړو چې ويې نيسم خو دغه دښمن ما معاف کړ.

يو روايت کې ذکر دي•، چې عثمان (رضي الله عنه) ته يوه ښځه راتله او خپل ضروريات به يې ورته ويل او عثمان (رضي الله عنه) به کومک ورسره کولو خو يو څه وخت نادرکه شوه نو عثمان (رضي الله عنه) يې پوښتنه وکړه چې هغه ښځه ډير وخت وشو چې نه ده راغلی نو چا ورته وويل چې د هغې بچی پيدا شوی او ناروغه ده نو عثمان (رضي الله عنه) ورته د بچي لپاره جامې او نور لباس ورولېږل او (۵۰) ديناره يې ورته د مياشتې مقرر کړل بيا چې د ماشوم عمر يو کال شو نو دغه روپۍ يې (۱۰۰) ديناره کړې.

❁ ❁ ❁ ❁ ❁

د عثمان رضي الله عنه د سيرت (۱۸) برخه:

د ساحر وژل:

په اخيستو او خرڅولو کې اسانتياوې.

د مرتد حکم او څوک په مرتدانو کې راځي؟

◆ البدايه وانهايه حياة عثمان (رضي الله عنه) کې ذکر کړي چې عثمان (رضي الله عنه) ته يو سړی راغلو ورته يې وويل، زما يو دوست يوې ښځې سره ډير په مينه واده کړی وو يو بل باندې ډير ګران وو اوس يې تر منځ شخړه راغلې او ځما دوست خپلې ښځې ته طلاق ورکړی اوس ورباندي پښيمانه دی او دواړه ژاړي او يو له بله جدا يې نشي زغملای؛ نو زه غواړم چې د خپل دوست دغه ښځې سره نکاح وکړم او بيا يې د دخول يا جماع کولو وروسته طلاقه کړم.

ترڅو يې زما دوست بيا په نکاح کړي نو ستا څنګه خوښه ده؟

نو عثمان (رضي الله عنه) ورته وويل دغسې نکاح په اسلام کې نشته او رسول الله (صلی الله عليه وسلم) ترينه منع فرمايلی ده او فرمايلي يې دي، چې دغسې نکاح کوونکی باندې د الله (جل جلاله) لعنت دی پام کوه چې دغسې يو کار رواج نکړې چې تر قيامته به يې ګناه ستا په غاړه وي.

ستا دوست او د ده په شان نور خلک بايد د طلاق مسئله ښه وپوهيږي او نه ګڼي او له داسې الفاضو ځان وساتئ چې بيا په ناخبرئ کې د خپلې حلالې ښځې سره په دايمي زنا لګيا يي.

◆ عبدالرحمن ابن زيد (رضي الله عنه) فرمايي چې ام المؤمنين حفصې رضي الله عنها باندې يوې ښځې چې ساحره وه سحر کړی وو او ډيره يې په تکليف کړې وه نو ما هغه ونيوله او هغې اقرار وکړ چې زه ساحره يم؛ نو ما ورته د سحر ګناه بيان کړه چې سحر کفر دی او ساحر کافر دی توبه ترې وباسه او ام المؤمنين حفصه (رضي الله عنه) له سحره خلاصه کړه، خو هغې انکار وکړو نو ما ووژله کله چې عثمان (رضي الله عنه) خبر شو نو ډير په غصه شو عبدالله ابن عمر (رضي الله عنه) ورته وويل، ته په داسې يو چا باندې خفه يې چې رسول الله (صلی الله عليه وسلم) يې وژل روا ګڼلي او يو حديث يې

• الدايه و النهايه حياة عثمان.

(c) ketabton.com: The Digital Library

ورته ذکر کړو نو عثمان (رضي الله عنه) چوپ شو او هيڅ يې و نه ويل، ځکه چې تر دې وخته دغه حديث ورته نه وو رسيدلی او بيا يې په همدې حديث باندې د عمل کولو فرمان وليکلو چې که ساحر توبه و نه باسي وژل يې روا دي.

◆ عثمان (رضي الله عنه) فرمايي چې ما له يو تن نه ځمکه واخيستله او ځمکه مې تر خپل تصرف لاندې راوستله او د ځمکې د مالک لړ څه روپۍ پاتې شوې وې، ما انتظار کولو چې هغه سړی روپيو پسې راشي خو هغه ډيرې ورځې رانغې بيا يوه ورځ په لاره کې راسره مخ شو نو ما ورته وويل ته خپلو روپيو پسې ولې رانغلې؟

نو هغه راته وويل، چې تا زما سره غدر يا دوکه کړې او زه دې غولولی يم، عثمان (رضي الله عنه) فرمايي ما ورته وويل، ما خو تا ته ستا د خوښې قيمت درکړی نو ځنګه مې دوکه کړې يې؟

نو هغه سړي راته وويل، کله چې ما تا باندې ځمکه خرڅه کړه هغې وخت کې زه راضي وم خو لږ وخت وروسته ډيرو خلکو راته وويل چې ارزانه دې خرڅه کړې؛ نو ځکه زه هم پښېمانه يم نو عثمان (رضي الله عنه) ورته وويل، سره له دې چې ځمکه زما تصرف کې راغلې ده او تا په خپله خوښه راباندې خرڅه کړې؛ خو ما له رسول الله (صلی الله عليه وسلم) نه اوريدلي چې په اخيستلو او خرڅولو کې اساني کوونکی به جنت ته ځي نو ستا خوښه ده چې خپلې روپۍ اخلې يا ځمکه او يا لوړ قيمت اخلې؟ نو هغه سړي خپله ځمکه واخيسته او ما ته يې ورکړل شوې روپۍ بيرته راکړې.

◆ د عبد الله ابن مسعود (رضي الله عنه) نه روايت دی چې د مسليمه کذاب وخت کې بعضي خلکو ايمان پرېښود نو ما عثمان (رضي الله عنه) ته خبر ورکړو چې زه دغسې خلکو سره څه وکړم؟

نو عثمان (رضي الله عنه) راته ليک راولېږلو چې دوی ته اسلام وړاندې کړه که بيرته يې اسلام ومنلو نو معاف يې کړه او که په کفر ولاړ وو نو قتل يې کړه ځکه چې رسول الله (صلی الله عليه وسلم) فرمايلي دي هر هغه چا چې د کافر صف مضبوط کړ او په دې هم پوهېدلو چې کافر ظالم دی يا يې د کافر حمايت کولو نو وژل يې روا دي او مسليمه کذاب تر ټولو اشد کافر دی؛ نو، عبد الله ابن مسعود (رضي الله عنه) فرمايي، ما همداسې وکړل څوک چې بيرته اسلام ته راوګرځيدل هغو مې معاف کړل او چې څوک په ارتداد او کفر ټينګ پاتې شول ټول مې ووژل••.

✾ ✾ ✾ ✾ ✾

د عثمان رضي الله عنه د سيرت (۱۹) برخه:

د دين فکر او کرامات.

عثمان (رضي الله عنه) فرمايي چې د رسول الله (صلی الله عليه وسلم) د وفات نه وروسته زه غمجن او فکرمند لاره کې ناست وم، چې عمر (رضي الله عنه) راباندې سلام اچولی وو او زه نه وم پوه شوی بيا عمر (رضي الله عنه) ابوبکر صديق (رضي الله عنه) ته شکايت وکړو چې عثمان زما د سلام جواب رانکړ.

•• البدايه والنهايه باب خليفة عثمان، حياة حياة الصحابه جلد 2، اسد الغابه جلد 4.

(c) ketabton.com: The Digital Library

کله چې زه مسجد ته لاړم نو ابوبکرصدیق (رضي الله عنه) راته وویل، ولې دې د خپل ورور عمر (رضي الله عنه) د سلام جواب نه دی ورکړی، په څه شي ترې خفه يې؟ نو ورته مې وويل، ما نه لیدلی او نه پرې پوهه شوی یم؛ نو ابوبکر (رضي الله عنه) وفرمایل ته صحیح خبره کوې؛ خو زما په فکر ته به په کوم سوچ او فکر کې ډوب وې، نو ما ورته وویل هو په الله (جل جلاله) قسم چې همدا سې وه ابوبکر صدیق (رضي الله عنه) راته وویل هغه څه سوچ او فکر وو چې ته یې دومره پریشانه کړی وې، نو؛ ما ورته وویل، چې د دې امت د نجات او خلاصۍ لار په فکر کې وم، نو ابوبکر (رضي الله عنه) راته وویل، چې ما سره هم دا فکر وو خو ما له رسول الله (صلی الله علیه وسلم) نه پوښتنه وکړه هغه راته وویل چې د امت د نجات لاره په قران او سنت کې ده باید تر ټولو اول همدا راونیسئ؛ نو عثمان (رضي الله عنه) فرمايي زه ور پورته شوم او د ابوبکر (رضي الله عنه) تندی مې ښکل کړ ما ورته وویل، چې ته د دې اهل يې چې ترې پوښتنه وکړې.

◆ ماوردي د عبدالله ابن عمر (رضي الله عنه) نه روایت کړی چې عثمان (رضي الله عنه) د جمعې خطبه ویله او لاس کې يې امسا وه چې د جهجاه په نوم يو تن ورپورته شو او امسا يې ترې واخيسته او ماته يې کړه؛ خو عثمان (رضي الله عنه) هیڅ و نه ویل او نه يې خطبه قطع کړه او نه بل چا د خطبې د اوریدلو په وجه څه وویل، عثمان (رضي الله عنه) يوه ګوته پورته کړه او څه اشاره يې وکړه او بيا يې له خطبې نه وروسته هم څه و نه ويل. بيا لږ وخت بعد موږ وليدل چې د جهجاه په لاس دانه راختلې بيخي زياتې چغې او فرياد ترې کوي تر هغې چې له هماغه دانې مړ شو نو ټولو به ويل چې دا د عثمان (رضي الله عنه) د ښيراو له امله داسې شو.

◆ په يو روايت کې طبقات الکبری ليکلي چې عثمان (رضي الله عنه) يوه ورځ خپل غلام ته وويل ما يوه ورځ ستا غوږ کش کړی وو ته راشه او زما غوږ ونيسه او کش يې کړه نو هغه ورته وويل چې ما بښلی يې نه يې کش کوم خو عثمان (رضي الله عنه) ورسره نه منله تر هغې چې غلام يې مجبور کړ، چې غوږ نه يې ونيسي نو چې کله يې له غوږه ونيولو لږ يې کش کړ زړه يې نه غوښتل چې ډير يې کش کړي او عثمان (رضي الله عنه) به ورته ويل ښه پوره يې کش کړه چې د قيامت په ورځ د ر څخه خلاص شم.

◆ تاج البستکي طبقات الکبری کې ليکلي چې يو سړی عثمان (رضي الله عنه) ته راغلو او نور صحابه کرام هم ورسره ناست وو هغه وويل، چې يو سړی به دلته راشي چې هغه په لاره کې يوې زنانه سره بدکاري کړې وي نو عثمان (رضي الله عنه) ورته وفرمايل، چې يو سړی به دلته راشي چې د سترګو به يې د زنا نښې او نښانې معلومېږي؛ نو هغه سړي ورته وويل، ولې له رسول الله (صلی الله عليه وسلم) نه بعد هم وحې نازله شوه چې تا ته يې په سترګو کې د زنا نښې ښکاري؛ نو عثمان (رضي الله عنه) ورته وفرمايل دا وحې نه ده تجربه او کرامت دی چې الله (جل جلاله) يې چا ته ورنصيب کړي زه زنا کار پيژنم او ما ته يې په سترګو کې نښې نښانې معلومېږي، نو هغه سړی چې په خپل ځان پوی شو نو چوپ شو نور يې کومه خبره ونکړه.

◆ محمد بن عبدالله ابن موسی خفاف فرمايي، چې موږ شام ته لاړو نو موږ يو سړی وليدو چې پړمخې پروت دی او پښې يې د پنډيو سره او لاسونه يې د اوګو سره پرې شوي دي او په سترګو ړوند

(c) ketabton.com: The Digital Library

دی او چغې وهي های د دوزخ اوره های د دوزخ اوره هلاک شوم تباه شوم برباد شوم جهنمي شوم؛ نو موږ تري پوښتنه وکړه چې دا ولی؟ چا درسره داسې کار وکړ، نو هغه وویل چې کله عثمان (رضي الله عنه) محاصره شو او د هغه کور ته خلک ننوتل نو زه هم په هغې خلکو کې وم نو موږ چې د هغه کوټې ته داخل شو؛ نو د هغه بي بي هلته وه هغه له کوټې راووتله او ماته مخې ته راغله ما هغه په څپیړه ووهله او عثمان (رضي الله عنه) زه ولیدم او هغه راته ښیراوې وکړې، چې د پښو، لاسو او سترګو خلاص شې او جهنم دې ځای شه نو زه فوراً له هغه ځایه راووتلم دلته شام ته راغلم دلته څوک وه زه پرې پوی نه شوم راغی او زما لاسونه یې په اوږو کې، او پښې له پنډیو سره پرې کړل او سترګې یې را نه و ویستلې اوس فقط د جهنم لاره راته پاتې ده او بس*.

❁ ❁ ❁ ❁ ❁

د عثمان رضي الله عنه د سیرت (۲۰) برخه:

د عثمان رضي الله عنه د شهادت اسباب او د جنت زیری.

◆ یوه ورځ رسول الله (صلی الله علیه وسلم) په جبل احد ولاړ وو چې دغه غر په خوځیدو شو نو رسول الله (صلی الله علیه وسلم) ورته وویل ودریږه تا باندې یو نبي (صلی الله علیه وسلم)، بل صدیق او دوه شهیدان ولاړ دي نو غر ودریدو او رسول الله (صلی الله علیه وسلم) سره ابوبکر (رضي الله عنه)، عمر (رضي الله عنه) او عثمان (رضي الله عنه) وو.

◆ د ابوموسی الاشعري (رضي الله عنه) نه روایت دی چې رسول الله (صلی الله علیه وسلم) زما سره په یو باغ کې وه نو چا دروازه وټکوله نو زسول الله (صلی الله علیه وسلم) راته وفرمایل چې دروازه ورته خلاصه کړه او د جنت او شهادت زیری ورکړه نو کله چې ما دروازه خلاصه کړه نو هغه عثمان (رضي الله عنه) وو.

◆ د ام المؤمنین عایشې صدیقې رضي الله عنها نه روایت دی چې ماته رسول الله (صلی الله علیه وسلم) د وفات نه لږ مخکې وفرمایل چې ما ته زما ملګری راوغواړه نو ما ورته وویل ابوبکر صدیق (رضي الله عنه) نو هغه وویل نه، بیا ما ورته وویل عمر (رضي الله عنه) هغه راته وویل نه بیا ما ورته وویل عثمان (رضي الله عنه) نو هغه راته وویل هو نو ما اعثمان (رضي الله عنه) راوغوښتنو کله چې عثمان (رضي الله عنه) راغی نو ما ته رسول الله (صلی الله علیه وسلم) وفرمایل ته لږ وړاندې لاړه شه زما عثمان (رضي الله عنه) سره پټه خبره ده نو زه تري لرې کیناستم نو رسول الله (صلی الله علیه وسلم) عثمان (رضي الله عنه) ته غوږ کې خبرې وکړې چې د عثمان (رضي الله عنه) شکل ورسره تغیر شو بیا یې رسول الله (صلی الله علیه وسلم) ته لاس ورکړو لکه چې څوک چا سره قول او وعده کوي.

بیا چې کله د عثمان (رضي الله عنه) د خلافت اخري وخت شو او خوارجو ظهور وکړو او هغوی عثمان (رضي الله عنه) کور کې محاصره کړ نو هغې کې څه ناپوهه مسلمانان هم وو او عثمان (رضي الله عنه) د هغوی سره جنګ کول نه غوښتل او ویل یې چې ما ته رسول الله (صلی الله علیه وسلم) د

---

* شرح اصول عقاید اهل السنه والجماعه للالکایی ج 9 صف 132

(c) ketabton.com: The Digital Library

صبر کولو امر کړی دی نو موږ ته هغه خبره یاده شوه چې عثمان (رضي الله عنه) رسول الله (صلی الله علیه وسلم) سره لاس باندې عهد او وعده کړې وه.

◆ د عبدالله ابن عمر (رضي الله عنه) نه روایت دی چې کله خوارجو عثمان (رضي الله عنه) خپل کور کې محاصره کړ نو هغوی د منافقینو او بعضي قوم پرستو مسلمانانو په شمول (۲۰۰) تنه وو؛ نو عثمان (رضي الله عنه) ورته په دیوال سر وربښکاره کړ او ورته یې وویل، تاسو ولی زما وژلو پسې راخیستې ده؟ ما له رسول الله (صلی الله علیه وسلم) نه اوریدلي دي چې له درې قسمه خلکو علاوه د هیچا وژل روا نه دي.

اول: محصن زناکار چې واده یې وي او بیا هم زنا وکړي، نو رجم کېږي یعنې په تیږو به ویشتل کېږي، چې تر څو مړ شي.

دویم: قصاص والا یعنې چې چا په ناحقه قتل کړی وي او ثبوت پرې وشي نو وژل کېږي به.

دریم: مرتد چې د اسلام نه بیرته کفر ته ور وګرځي نو وژل یې روا دي.

نو ای خلکو قسم په الله (جل جلاله) چې ما نه په جهالت کې زنا کړې او نه په اسلام کې، قسم په الله (جل جلاله) چې ما هیڅ کله ناحقه قتل هم نه دی کړی او قسم په الله (جل جلاله) چې زما په زړه کې هم د مرتد کیدلو سوچ او فکر ندی پیدا شوی، بیا عثمان (رضي الله عنه) وفرمایل زه په الله (جل جلاله)، رسول الله (صلی الله علیه وسلم)، ملایکو او اخرت ایمان لرم نو بیا ولې زما مرګ درته اسانه ښکاري؟

ابو امامه (رضي الله عنه) فرمایي، چې کله د عثمان (رضي الله عنه) کور باغیانو خوارجو محاصره کړ خوراک، څښاک او هر څه یې ورباندې بند کړل، نو د عثمان (رضي الله عنه) د کور تر څنګ د بلاط په نوم کورونه وو، هغه طرف د باغیانو او خوارجو نه په امن کې وو؛ نو عثمان (رضي الله عنه) د قضایي حاجت لپاره تللی وه او موږ هلته ناست وو نو موږ ته یې تشریف راوړ او ویې وفرمایل چې باغیان او خوارج ماته د قتل ګواښونه راکوي.

ابو امة فرمایي موږ ورته وویل، تا ته الله (جل جلاله) کافي دی هغه به دې مددګار شي نو بیا عثمان (رضي الله عنه) هماغه خبره تکرار کړه چې غیر له ناحقه قاتل، محصن زناکار او مرتد نه د بل مسلمان وژل نه دي روا تر څو چې د کافر صف ته نوي لاړ او هغه یې نوي قوي کړي.

ابو هریره (رضي الله عنه) فرمایي چې کله خوارجو او باغیانو د عثمان (رضي الله عنه) کور محاصره کړو زه عثمان (رضي الله عنه) ته ورغلم او د باغیانو سره د جنګ کولو مشوره مې ترې غوښتله او د دې محاصرې ډیرې ورځې تیرې شوې وې ما فکر وکړ چې عثمان (رضي الله عنه) به ډیر وږی او تږی وي؛ خو چې ومولیده بالکل تازه وو، نو عثمان (رضي الله عنه) راته وفرمایل چې ما ته رسول الله (صلی الله علیه وسلم) خوب کې راغی او راته یې وویل ته به ډیر تږی شوی یې؟

نو عثمان (رضي الله عنه) فرمایي ما ورته وویل هو !

نو رسول الله (صلی الله علیه وسلم) راته وویل، که غواړې چې الله (جل جلاله) په دې خوارجو فتحه درکړي هم الله (جل جلاله) به دې امداد وکړي او که غواړې موږ سره جنت کې روژه ماته کړې نو هم

(c) ketabton.com: The Digital Library

ستا خوښه ده نو عثمان (رضي الله عنه) فرمايې چې ما ورته وويل، چې يا رسول الله (صلى الله عليه وسلم) غواړم جنت کې له تاسې سره روژه ماته کړم.
نو ابوهريره (رضي الله عنه) فرمايي، چې عثمان (رضي الله عنه) د خپلې کوټې بام ته اشاره وکړه چې له دې بام نه يوه بوقه چې اوبه پکې وې راښکته شوه او ما ته يې اواز وکړو چې اوبه وڅښه او ما له هغې بوقې اوبه وڅښلې قسم دی چې تر اوسه زما په سينه کې د هغې اوبو يخوالی او خوږوالی په خوله کې محسوسوم.
د عثمان (رضي الله عنه) به ضد دغه بغاوت يو يهودي چې عبد الله بن سبا نوميده شروع کړی وه کله چې عثمان (رضي الله عنه) خليفه شو؛ نو له اولې ورځې دغه يهودي دغه خبرې کولې چې د خلافت حق د علي (رضي الله عنه) دی او علي (رضي الله عنه) د رسول الله (صلى الله عليه وسلم) زوم او د تره ځوی دی نو چې کله علي (رضي الله عنه) خبر شو هغه ترې شام ته وتښتيدو او (٢) تنه خوارج علي (رضي الله عنه) قتل کړل دغه يهودي عبد الله ابن سبا شام کې بعضې کمزوري مسلمانان د قوم پرستۍ په شعار وغولول او څه اندازه خوارج او منافقين هم ورسره شول اخر يې دغه شورش او بغاوت ته عملي بڼه ورکړه او مدينې منورې ته راغلل.
د خوارجو اول هدف دا دی چې لمړی هغه مسلمانان له منځه وړي چې په اسلام مضبوط او ټينګ ولاړ وي، د خوارجو شعارونه تل غولوونکي او تير ايستونکي وي چې بې علمه او کمزوري مسلمانان وربانديې ډير ژر غوليږي همدا وجه وه چې، دغه عبد الله ابن سبا يهودي د مکې د فتحې په ورځ عثمان (رضي الله عنه) ته راغلی وو او قسمونه يې ورته خوړلي وو، چې زه مسلمان شوی يم او کله چې رسول الله (صلى الله عليه وسلم) ته پس له نيولو راوستل شوی وه؛ نو عثمان (رضي الله عنه) رسول الله (صلى الله عليه وسلم) ته ويلي وو، چې ما ته يې قسمونه خوړلي چې زه مسلمان يم او عثمان (رضي الله عنه) يې ضمانت هم کړی وه.
خوارج نه يوازې چې دروغجن دي بلکې احسان فراموشه هم دي بيا همدې يهودي، نور خوارج تيار کړل چې د عثمان (رضي الله عنه) د خلافت موضوع مشکوکه کړي او په ضد يې قيام وکړي•.

❁ ❁ ❁ ❁ ❁

د عثمان رضي الله عنه د سيرت (٢١) برخه:

عبدالله ابن سبا څوک وو؟

د عبد الله ابن سبا غلطې کارنامې.
د مسلمانانو تر منځ خپل منځي جګړې.
◆ په صحابه کرامو د کفر او ارتداد تاپه لګول خصوصاً په ابوبکر (رضي الله عنه)، عمر (رضي الله عنه)، عثمان (رضي الله عنه) او ام المؤمنين عايشه رضی الله عنها صديقه باندې او په بې بي عايشه (رضي الله عنه) باندې د زنا تهمت سره له دې چې قران کې يې د صفايې آياتونه نازل شوي دي.

• کنزالعمال جلد 1 صفحه 78، مسند امام احمد جلد 4، البدايه والنهايه جلد 7 صفحه 181، اخرج ابن سعد جلد 3 صفحه 46 عن ابی سهله بمعناه اطول من هذا وعند عبد الرزاق والحسن بن سفيان

(c) ketabton.com: The Digital Library

- د مسلمانانو تر منځ د کنځلو او بدو ردو ویلو رواج همدې خبیثو شروع کړی دی.
- د لعنت ویلو رواج ابن سبا شروع کړی.
- د شیعه مذهب بنسټګر همدا یهودي دی.
- علي (رضي الله عنه) ته د ربوبیت صفات همده ورکړي او رواج کړي دي.
- د احترام او عزت په نوم د یو مسلمان بل مسلمان ته سجده همدې لعین رواج کړې ده.
- د مسلمانانو د یو بل په وژلو باندې د جنت ګټلو دروغجن شعار همدې لعین رواج کړي دي.

عبد الله ابن سبا له اصله یمني وو چې په ابن الاسود مشهور وو او یهودي وو ډیر چالاک او فصیحې ژبې والا وو؛ نو ځکه یهودیانو د مسلمانانو تر منځ د نفاق اچولو لپاره غوره کړ، بعضي اسلامي زده کړې یې ورزده کړې او مدینې منورې ته یې د خپلو موخو او اهدافو د تر لاسه کولو لپاره راولیږلو او ظاهراً یې د اسلام راوړلو اعلان وکړ، د مسلمانانو تر منځ به یې هر وخت د نفاق خبرې خپرولې زیاته موقع هغه وخت په لاس ورغله چې د صحابه کرامو (رضي الله عنه) د اهل حل والعقد شورى د علي (رضي الله عنه) په خوښه عثمان (رضي الله عنه) خلیفه و ټاکل شو؛ نو دغه یهودي به خلکو ته ویل چې د خلافت حق د علي (رضي الله عنه) وو؛ خو عثمان (رضي الله عنه) ترینه په زور ځان خلیفه کړ.

دغه یهودي به علي (رضي الله عنه) ته د الوهیت صفتونه ورکول، ده به ویل د علي (رضي الله عنه) چې خوښه نه وي نو نعوذبالله، الله (جل جلاله) هېڅ نه شي کولای د قرانکریم د لسو سپارو پټولو الزام یې په رسول الله (صلى الله علیه وسلم) باندې ولګولو.

علي (رضي الله عنه) ته به یې علم غیب ثابتول او علي (رضي الله عنه) په باره کې داسې خبرې کولې چې سراسر دروغ دي، دې یهودي به ویل نبوت لپاره علي (رضي الله عنه) غوره شوی وو؛ خو چې کله جبرایل (ع) راغی نو د علي (رضي الله عنه) په بستره محمد (صلى الله علیه وسلم) پروت وو نو په غلطۍ کې یې وحي نازله کړه.

دغه یهودي عبد الله ابن سبا اول حجاز کې همداسې د علي (رضي الله عنه) د الوهیت خبرې خپرې کړې او د قبایلو نوي مسلمان شوي خلک یې ځان سره ملګري کړل بیا یې د قریشو کمزوري مسلمانان چې لا له اسلامه پوره خبر نه وو د قومیت په اور کې سره راجمع کړل.

کله چې علي (رضي الله عنه) خبر شو نو د نیولو حکم یې وکړو؛ خو دغه چالاکه تړې کوفې ته وتښتیدو او نور ملګري یې هم پټ شول فقط (6) شپږ تنه علي (رضي الله عنه) ته په لاس ورغلل له هغوی نه علي (رضي الله عنه) پوښتنه وکړه چې تاسې زما په باره کې څه عقیده لرئ، هغوی هماغه د الوهیت یعنې ربوبیت صفات بیان کړل نو علي (رضي الله عنه) هغوی اور ته واچول علي (رضي الله عنه) څه وخت بعد کوفې ته لاړو.

الجحفي (رضي الله عنه) فرمایي، چې زه خبر شوم چې علي (رضي الله عنه) دلته راغلی نو زه ورغلم او د جمعې ورځ وه؛ نو ما ترې واوریدل چې ویې فرمایل، چې له رسول الله (صلى الله علیه وسلم) نه بعد بهتر خلک ابوبکر (رضي الله عنه) او عمر (رضي الله عنه) دي له خطبې وروسته ما ترې پوښتنه وکړه چې ابن الاسود خو وایي چې ته په دواړو خلیفګانو لعنت وایې؛ نو، علي (رضي الله عنه) وفرمایل نعوذ بالله زه د ابن الاسود خبیث د خبرو نه پناه غواړم بیا یې وفرمایل چې ما ته یې حاضر

(c) ketabton.com: The Digital Library

کړئ، خو عبدالله ابن سبا له هغې ځايه بصرې ته تښتيدلی وه کله چې هلته ورپسې ورغې، بيا يې بصره کې پټ دعوت چلولو چې لږ ملګري يې پيدا کړل نو هغوی يې هلته پرېښودل بيرته يمن ته لاړو، هلته يې څه موده دغه زهرجنه عقيده خپره کړه او له هغې ځايه شام ته لاړو، شام کې امير معاويه (رضي الله عنه) حاکم وو هغه چې ورباندې خبر شو د نيولو حکم يې وکړو خو ابن سبا له هغه ځايه په تېښته کامياب شو او مصر ته لاړو مصر د ده د عقيدې خپرولو لپاره مناسب ځای وو ځکه چې هلته د يهودو بيخ او بنياد مضبوط وو، هلته يې ډير دعوت وچلولو چې له هغې ځايه يې يو لښکر د عثمان (رضي الله عنه) د وژلو لپاره جوړ کړ، تر هغې چې لاره کې نور قبايل هم ورسره ملګري شول چې مدينې منورې ته راورسيدل نو تقريباً (۲۰۰) جنګيالي ورسره ملګري شول او مدينه منوره کې يې عثمان (رضي الله عنه) په کور کې (۴۰) ورځې کلابند کړی وه•.

✵ ✵ ✵ ✵

د عثمان رضي الله عنه د سيرت مبارک (۲۲) برخه:

د عثمان (رضي الله عنه) خوارجو باغيانو او دوکه شويو مسلمانانو ته خبرداری.

د ابوليلی کندی (رضي الله عنه) نه روايت دی چې زه عثمان (رضي الله عنه) ته د خوارجو سره دمقابلې کولو د اجازت غوښتلو لپاره ورغلم نو زه هلته وم چې عثمان (رضي الله عنه) هغوی ته د کړکۍ نه سر ورښکاره کړ او ورته يې وويل، ای خلکو ما مه وژنئ زما قتل تاسو ته نه دی روا قسم په الله (جل جلاله) که زه تاسو ووژلم او بيا د يو بل د وژلو رواج مو جوړ کړ؛ نو له دې وروسته به کله هم په اتفاق نه شئ او نه به يو ځای لمونځ وکړئ او نه به بيا تاسو ته دغسې فتحې نصيب شي او نه به يو اتفاق او اتحاد جهاد وکړئ، بيا يې د دواړو لاسو ګوتې يو بل کې ننباسلې او ويې ويل، تاسو به دغسې د يو بل سره په خپلو منځو کې په جنګ اخته شئ او دښمن به مو ارام ژوند تيروي، تاسو د دنياوي ګټو لپاره يو مسلمان مه وژنئ بيا يې د سورت هود دا ايات تلاوت کړ.

بسم الله الرحمن الرحيم، يَاقَوْمِ لَا يَجْرِمَنَّكُمْ شِقَاقِي.الخ

ترجمه: ای قومه زما ضد او عداوت دې تاسو ته د دې نشي چې تاسو باندې داسې مصيبتونه نازل شي لکه د نوح قوم، د هود قوم او صالح قوم. او د لوط د قوم خبر هم لری نه دی تاسې ټول ترې خبر ياست، بيا يې عبدالله بن سلام (رضي الله عنه) ته خوک ولېږلو چې ستا څه خيال دی ما ته څه کول پکار دی، ځکه چې هغه د تورات عالم وو او تورات کې داسې ټولې خبرې ليکلې وې نو هغه ورته جواب راولېږلو چې صبر وکړه جنګ کول اختيار نکړې که دوی تا شهيد کړي نو د قيامت په ورځ به تاسره دليل وي او دوی به الله (جل جلاله) راونيسي.

د مغيره ابن شعبه (رضي الله عنه) نه روايت دی چې زه عثمان (رضي الله عنه) ته ورغلم ما ورته وويل، چې زه تا ته درې خبرې مخې ته کوم، ته بايد ورباندې عمل وکړې.

اول: ته بايد په هغه دروازه ووځې چې کومه باندې باغيان نشته او ځان مکې مکرمې ته ورسوې دوی به هلته تا هيڅکله و نه وژني او حرم شريف د حرمت خيال به وکړي.

• البداية والنهاية باب عثمان، الاستيعاب 4ج باب خلفاءالراشدين:

(c) ketabton.com: The Digital Library

دوهم: ته باید شام ته لاړ شي هلته امیر معاویه (رضي الله عنه) دی هغه ستا د تره څوی دی او تا حاکم مقرر کړی دی او هغه ښه مضبوط دی هغه به تا په امن کړي.

دریم: ته زموږ امام او خلیفه یې تا سره اکثر مسلمانان او تکړه صحابه کرام دي لکه زبیر بن عوام (رضي الله عنه)، حسن ابن علي (رضي الله عنه)، عبد الله ابن عمر (رضي الله عنه) او نور (۷۰۰) تنه او س تا سره دلته موجود دي؛ نو ته موږ ته د جنګ کولو حکم وکړه الله (جل جلاله) د حق ملګری دی او حق به بریالی شي او دوی خوارج به له مدینې وباسو او ته به په امن کې شې، په الله (جل جلاله) قسم چې تا ته د دوی سره جنګ کول روا دي نو مغیره بن شعبة (رضي الله عنه) فرمایې، چې عثمان (رضي الله عنه) راته دا سې جواب راکړ.

ته چې وایې، مکې معظمې ته لاړ شه نو ما له رسول الله (صلی الله علیه وسلم) نه اوریدلي چې هر چا مکه مکرمه کې وینې توی کړې او یا یې سبب شو نو د قیامت په ورځ به د ټولې دنیا د قتلونو نیمایې عذاب وربا ندې وي او زه نه غواړم چې د داسې فتنې سبب شم، ځکه دغه باغیان او خوارج او د ابن سبا یهودي پیروان هیڅ دین نلري دوی د نفس او خواهش تابعدار دی.

او دوهم دا چې زه شام ته امیر معاویه ته ورشم نو دا خبره صحیح ده چې زه به هلته په امن شم خو خوارج به هلته ضرور راځي او خپل منځي جګړې به شروع کېږي او زما په سبب به د مسلمانانو بېځایه وینې توی شي او ګناه به بیا هم زما په غاړه وي بله دا چې زه دا نه خوښوم چې د خپل حبیب رسول (صلی الله علیه وسلم) نه او د هجرت د مقام نه لرې و اوسیږم، زه مرګ خوښوم خو د خپل حبیب (صلی الله علیه وسلم) نه لرې نه.

دریم دا چې زه تاسو ته د جنګ کولو امر درکړم نو دې یهودو او خوارجو سره هغه کسان ملګري دي چې کلیمه وایې؛ خو غولیدلي دي زما د مرتد کیدلو دروغجن شعار ورته ویل شوي دي د اهل بیتو د دروغجنې مینې خبرو دوکه کړي ما ته دغه خلکو کې مسلمان او کافر نه معلومیږي نو ځکه زه نشم کولای چې د دوی په سبب یوه کلیمه ویونکی مړ کړم.

د ابو هریره (رضي الله عنه) نه روایت دی چې زه د عثمان (رضي الله عنه) د محاصرې په وخت کې عثمان (رضي الله عنه) ته ورغلم ما ورته وویل، باغیان او خوارج ستا دروازه کې ولاړ دي په الله (جل جلاله) قسم چې دوی سره جنګ کول روا دي ته موږ ته امر وکړه چې ورسره وجنګیږو؛ نو عثمان (رضي الله عنه) راته وویل ایا ته غواړې چې ما د خپل منځي جګړو لپاره سبب وګرځوې، قسم په الله (جل جلاله) چې ما د رسول الله (صلی الله علیه وسلم) نه اوریدلي، چې ویې فرمایل څوک چې د خپل منځي جګړو سبب شو د قیامت په ورځ به د ټولو وژل شوو ګناه کې شریک وي.

ابو هریره (رضي الله عنه) فرمایې چې د عثمان (رضي الله عنه) د دې خبرو وروسته زه کور ته لاړم قرار کور کې کیناستم بیا مې د هیچا ملګرتیا ونکړه[○].

❁ ❁ ❁ ❁ ❁

[○] البدایة والنهایة جلد 7 صفحه 210، حکایة الصحابة فصل خلفاء الراشدین ج اول.

(c) ketabton.com: The Digital Library

د عثمان رضي الله عنه د سيرت مبارک (۲۳) برخه:

د محاصرې جاري والی او د صحابه کرامو رضي الله عنهم رايې.

➡ د عبد الله ابن زبير (رضي الله عنه) نه روايت دی چې زه د عثمان (رضي الله عنه) سره د ده په کور کې وم نو ما عثمان (رضي الله عنه) ته وويل، چې تاسره دلته څه تکړه ځوانان شته چې که د خوارجو او ناپوهانو مقابلې ته ووځي نو الله (جل جلاله) به يې ضرور کاميابي ځکه چې ته په حقه يې ته موږ ته اجازه وکړه چې جنګ ورسره وکړو نو عثمان (رضي الله عنه) راته وفرمايل زه تا ته په الله (جل جلاله) قسم درکوم چې داسې ونکړې او ما د خپل منځي جګړو سبب و نه ګرځوې زه نه غواړم چې يو داسې طريقه رامنځته کړم چې په هغې کې د کوم مسلمان وينه توی شي.

➡ بل روايت کې دي چې عبد الله بن زبير (رضي الله عنه) ورته وفرمايل امير المؤمنينه قسم دی چې تا ته اوس د دې باغيانو وژل روا دي نو عثمان (رضي الله عنه) وويل نه نه داسې نکوم دوی سره دو که شوی او کمزوري مسلمانان دي زه هغه نشم پيژندلای نو ولی يې وينه توی کړم.

➡ د عبد الله ابن عامر (رضي الله عنه) نه روايت دی، چې ما له عثمان (رضي الله عنه) واوريدل چې ويې فرمايل زما په نزد غوره هغه څوک دی چې خپله توره د خپل منځي جګړو نه راحصاره کړي او څوک و نه وژني.

➡ ابن سيرين (رح) فرمايي چې زيد ابن ثابت (رضي الله عنه) عثمان رضی الله عنه ته راغی او ورته يې وفرمايل چې د انصارو صحابه کرامو رضی الله عنهم د ځوانانو يو ټولی دروازه کې ولاړ دي که ته اجازه ورکړې نو ستا په دفاع کې به وجنګېږي او دغه خبره يې څو واره تکرار کړه او ورته يې وويل، تاسره دلته هم عبد الله ابن عمر (رضي الله عنه)، عبد الله بن زبير (رضي الله عنه) او حسن بن علي (رضي الله عنه) شته او (700) کسان لری امر وکړه چې خوارجو او باغيانو سره وجنګېږي؛ خو عثمان (رضي الله عنه) ورته وويل، نه زه دا کار نشم کولای زه د مسلمانانو وژنه نشم کولای.

➡ عبد الله بن ساعده (رضي الله عنه) نه روايت دی سعيد ابن عاص رضی الله عنه عثمان رضی الله عنه ته راغی چې دغه باغيان دروازه کې موجود دي موږ په تيرو ولي، نيزې راته پرڅوي، ډېر صحابه يې زخميان کړل او ته اجازه نه ورکوې چې ورسره وجنګېږي، نو عثمان (رضي الله عنه) ورته وويل زه پوهېږم که جنګ شروع کړم، الله (جل جلاله) به ما ته فتحه راکړي؛ خو زه نه غواړم مسلمانان خپل منځي جګړو کې ښکيل شي.

کله چې سعيد ابن عاص (رضي الله عنه) دغه خبره واوريدله نو ويې ويل قسم په الله (جل جلاله) چې بيا زه لتا نه مشوره و نه غواړم بهر ووتو او په خوارجو يې حمله وکړه ډېر يې مړه کړل اخر يې سر په تورو ولړيدو او شهيد شو.

➡ عمر ابن سعد (رضي الله عنه) د خپل پلار نه روايت کوو چې زما ورور عامر ابن سعد (رضي الله عنه) ورته راغی او ورته يې وويل، پلار جانه خلک جنګ ته تيار دي عثمان (رضي الله عنه) محاصره دی او ته قرار کور کې ناست يې، ته زموږ په شان توره وهونکي ځامن لرې او خپله هم يو تکړه پهلوان يې ولې نه وځي؟

(c) ketabton.com: The Digital Library

نو سعد (رضي الله عنه) وويل، بچيه زه لتا نه ښه پوهېږم ايا ته غواړې چې ما خپل منځي جګړې ته ورداخل کړې زه پوهېږم چې د خوارجو او يهودو وژل روا دي؛ خو ناپوهه مسلمان قوم پرستان هم ورسره دي زه به مسلمان له کافره څنګه جلا کوم بيا يې ورته وفرمايل، زويه قسم په الله (جل جلاله) زه به تر هغې و نه جنګېږم چې تر څو مې داسې توره لاس ته نه وي راغلې چې دوه سترګې ولري، ژبه ولري او دوه شونډې ولري، چې زه يې په کافر، يهودي او يا خوارج پورته کړم نو ويې پېژني او راته ووايي وهه يې کافر دی، يهودي دی او خوارج دی او زه شرق ترې تير کړم او سر ترې غوڅ کړم او توره کار پرې وکړي او که په مسلمان يې پورته کړم نو توره يې وپيژني چې مسلمان دی او راته ووايي مه يې وهه چې مړ يې نکړې مسلمان دی، بيا سعد وفرمايل چې ما له رسول الله (صلی الله عليه وسلم) نه اوريدلي چې دغسې د فتنې په وخت هغه څوک بهتر دی چې کور کې کيني او شخصي او خپل منځي جګړې ونکړي.[1]

✵✵✵✵✵

د عثمان رضي الله عنه د سيرت (۲۴) برخه:

عثمان (رضي الله عنه) ولې له خلافته استعفا نه ورکوله؟

د عثمان (رضي الله عنه) فضيلت.

د عثمان (رضي الله عنه) شهادت.

☚ د طلحه بن عبيد الله (رضي الله عنه) نه روايت دی چې رسول الله (صلی الله عليه وسلم) وفرمايل، د هر چا يو نژدې ملګری وي، زما د جنت ملګری عثمان (رضي الله عنه) دی.

☚ د حسنينو (رضی الله عنهم) او عبد الله بن زبير (رضي الله عنه) نه روايت دی چې مونږ د عثمان (رضي الله عنه) سره د ده په کور کې وو؛ نو چې کله اخري ورځې شوې مونږ ورته وويل چې اجازت راکړه چې مونږ د خوارجو سره وجنګيږو نو عثمان (رضي الله عنه) راته وفرمايل که تاسو نه خفه کېږئ خپلو کورو ته لاړ شئ بيا يې دروازه راته خلاصه کړه او مونږ خپلو کورونو ته لاړو.

☚ حسن (رضي الله عنه) فرمايي، چې ما خپل والد علي (رضي الله عنه) ته وويل، چې عثمان (رضي الله عنه) محاصره دی او ته قرار ناست يې نو هغه راته وويل، چې زه پوهېږم عثمان (رضي الله عنه) جنګ او وينه تويول نه غواړي نو ځکه کور کې ناست يم.

د عثمان (رضي الله عنه) نه چې کومو خلکو د خلافت پرېښودو غوښتنه کوله اکثره خوارج او يهود وو او ډېر لږ ناپوهه قوم پرست مسلمانان ورسره وو کوم جليل القدر صحابي ترې غوښتنه نوه کړې، بل دا چې عايشه (رضي الله عنه) فرمايي چې ما عثمان (رضي الله عنه) ته وويل ته دغه خوارجو سره جنګ ولی نه کوې؟ نو هغه راته وويل چې ستا په کور کې چې ما سره رسول الله (صلی الله عليه وسلم) پټې خبرې وکړې او بيا يې عهد او قول را څخه واخيست نو هغه همدا خبرې وې ما ته رسول الله

---

[1] اخرج البدايه والنهاية، جلد 7صفحه 282، واخرج ابونعيم في الحلية جلد 1 صفحه 94، وايضاً راوه طبراني مثل ذلک، والهيثمي جلد 7 صفحه299 ، وعن ابن سيرين مثله.

(c) ketabton.com: The Digital Library

(صلی الله علیه وسلم) وفرمایل چې تا ته به خلک یو کمیس درواغوندي پام کوه چې بېرته یې تر مرګه لرې نکړې، نو هغه کمیس همدا خلافت دی.

بل دا چې رسول الله (صلی الله علیه وسلم) ما ته د صبر کولو ویلي وو او د خوارجو سره په دې خاطر د جنګ نه منع کړې یم چې ناپوهه مسلمانان ورسره ملګري دي نو ما ته د داسې خلکو وژل ناروا دي چې کلمه وايي ځکه چې د جنګ په وخت خوارج او مسلمان پيژندل مشکل دي.

☚ د ذالحجې مبارکه میاشت وه او زیاتره صحابه کرام حج ته لاړل، هغوی فکر کاوه چې د عثمان (رضي الله عنه) محاصره به نوره هم اوږده شي؛ نو ځکه حج ته لاړل دلته مدینه منوره کې عبد الله ابن سبا د ملګرو سره د عثمان (رضي الله عنه) د کور دروازه وسوځوله او د سهار د لمونځ نه بعد عثمان (رضي الله عنه) د قران کریم تلاوت کولو چې یهودي خوارج د عثمان (رضي الله عنه) کور ته دننه شول او په عثمان (رضي الله عنه) اول ګزار ابن سبا یهودي وکړو چې وینه مبارکه یې د قران کریم په دې آیات مبارک ور تویه شوه،

{فَسَيَكْفِيْكَهُمُ اللهُ وَهُوَ السَّمِيْعُ الْعَلِيْم }

ترجمه: زر دی چې الله به ستا لپاره کافي شي د دوی نه او الله اوریدونکی او پوهه دی.

یهودي خوارجو عثمان (رضي الله عنه) شهید کړ او نورو مسلمانانو ته یې د فتنې دروازه خلاصه کړه د شیعه ګانو د عقیدې موسس عبداله ابن سبا د عثمان (رضي الله عنه) په شهید کولو د یوې داسې عقیدې دروازه پرانیسته چې تر قیامته به مسلمانانو ته د دوی اضرار له یهودو او نصاراوو زیات وي، څو مره مشکلات چې شیعه ګانو د اسلام په تاریخ اهل بیتو ته پیدا کړي هیڅ له دې زیاته بېلګه یې بله نشته.

☚ خوارجو عثمان (رضي الله عنه) شهید کړ خو د عثمان (رضي الله عنه) اخلاق، حیا، سخاوت، بهادري او فتوحات ژوندي دي، د عثمان (رضي الله عنه) د قران کریم ترتیب او جمع کولو خدمات تر قیامته ژوندي دي[2].

❁ ❁ ❁ ❁ ❁

د عثمان رضي الله عنه د سیرت (۲۵) او اخري برخه:

د عثمان (رضي الله عنه) د خلافت دوران کې د مختلفو ملکونو فتحه کیدل.

د افغانستان فتحه:

عثمان (رضي الله عنه) حذیفه ابن یمان د عبد الله بن عامر (رضي الله عنه) تر قوماندې لاندې اذربایجان ته ولېږلو له فتحې څخه څه وخت بعد حذیفه ابن یمان (رضي الله عنه) ارمنیا ته مخه کړه هغه هلته په جګړه بوخت شو د اذربایجان خلکو بیا شورش وکړو؛ نو حذیفه ابن یمان (رضي الله عنه) ولید بن عقبه (رضي الله عنه) هلته ولېږلو او د اذربایجان د خلکو شورش یې ناکام کړ له هغې ځایه بیرته د مدینې منورې په طرف روان شو لاره کې ورته د امیر المؤمنین عثمان (رضي الله عنه) لیک ور ورسیدو، چې شام ته د امیر معاویه (رضي الله عنه) د کومک لپاره مجاهدین ولېږي ځکه چې

[2] مسند امام احمد باب فضایل عثمانؓ، الاستیعاب ج 2، حلیة الاولیاء 4 باب العشرة مبشرة.

(c) ketabton.com: The Digital Library

شام د عمر (رضي الله عنه) په وخت کې فتحه شوی وو؛ خو د عبد الله ابن سبا خوارجو وخت په وخت شورشونه کول نو ولید بن عقبة (رضي الله عنه) د شام طرف ته (8000) اته زره مجاهدین ولېږل، چې هغوی د خوارجو هغه شورش او بغاوت ختم کړ.

بل خوا عبد الله بن عامر (رضي الله عنه) چې د عراق د بصرې والي وو له هغې ځایه اخنف بن قیس (رضي الله عنه) د خراسان طرفته راولېږلو ځکه عبد الله بن عامر (رضي الله عنه) د عمر (رضي الله عنه) د خلافت په وخت کې د خراسان لرې برخې نیولی وې چې بیرته یې له لاسه وتلی وې، نو اخنف بن قیس ترکستان، ایران او نور ځایونه فتحه کړل او قندهار ته یې عاصم ابن عاصم التمیمي (رضي الله عنه) راولېږلو چې د قندهار خلکو ورسره شدید مقاومت وکړ، ډیر تلفات یې ورواړول خو اخر د عاصم (رضي الله عنه) لښکر قندهار فتحه کړ.

بیا پخپله خراسان ته راغی او د جنګ قومانده یې اخنف بن قیس (رضي الله عنه) ته ورکړه هغه د اوسني افغانستان زیاتره برخې ونیولې لکه کابل، غزنی او زابل خو څه وخت وروسته د غه خلکو بغاوت وکړ او دا ځایونه د مسلمانانو له لاسه ووتل، له بل خوا عبد الله بن عامر التمیمي (رضي الله عنه) پخپله جوزجان، تالقان او فاریاب ونیول د غه جګړه کې دیرش زره (٣٠٠٠٠) مجاهدینو برخه اخیستې وه.

ربیع بن زیاد الحارثي (رضي الله عنه) هم عبد الله بن عامر (رضي الله عنه) قوماندان وو زرنج او ورسره علاقې یې فتحه کړې او عبد الرحمن بن سمرة (رضي الله عنه) یې کابل طرفته راولېږلو؛ خو د کابل خلکو د مسلمانانو پر وړاندې ډیر شدید مقاومت وکړ او د عبد الرحمن بن سمرة (رضي الله عنه) مجاهدین یې ښار ته د ننوتلو څخه منع کړل؛ خو مسلمانانو د کابل ښار تر ډیره وخته محاصره کړی وساتلو اخر د کابل او سیدونکي تنګ شول او مجاهدین یې کابل ته پرېښودل په داسې حال کې چې د مجاهدینو منجنیقونو د کابل زیاته برخه ویجاړه کړې وه.

عبد الله بن عامر التمیمي (رضي الله عنه) بیرته بصرې ته لاړو او اقرع بن حابس (رضي الله عنه) یې دلته امیر وټاکلو اقرع ابن حابس (رضي الله عنه) جوزجان ته لاړو چې جوزجانیانو بیا بغاوت کړی وو هغه هلته مصروف شو دلته کابل، غزني او زابل کې بیا بغاوت وشو چې د اوسني افغانستان زیاتره برخې بیا د مسلمانانو له لاسه ووتلی او هر ځای مقاومتونه شروع شول بل طرفته هغه مجاهدین چې د قبرص د فتحې لپاره تللي وو له سخت مقاومت سره مخ شوي وو، هلته امیر معاویه (رضي الله عنه) د عثمان (رضي الله عنه) په امر یو بحري فوځ جوړ کړ چې په اسلام کې اولنی سمندري فوځ وو او عبد الله ابن قیس (رضي الله عنه) چې د سمندرونو ماهر وو د امیر معاویه (رضي الله عنه) لخوا مشر وټاکل شو او عبد الله ابن عامر التمیمي (رضي الله عنه) سپه سالار کړو هغه پنځه سوه جنګي بیړۍ تیارې کړې او په سمندر کې یې د قبرص په طرف روانې کړې، دې غزا ته ذات السواري وایې ځکه چې د غه ټولې کشتۍ له خلکو ډکې وې نو چې کله د سمندر منځ ته ورسیدل نو هلته د روم عسکرو هم د دوی مخنیوي ته اته سوه بیړۍ راستولی وې او دوی یو بل سره مخامخ شول.

(c) ketabton.com: The Digital Library

مسلمانانو وربانـدې غشـي ویشـتل شـروع کـړل؛ خـو غشـي هغـوی تـه و نـه رسـیدل نـو عبـد الله ابـن قـیس (رضـي الله عنـه) مجاهـدینو تـه امـر وکـړ، چـې د الله پـه توکـل خپلـې کشـتۍ بالکـل د روم د فـوځ کشـتیو تـه ورسوئ، چې لاس په لاس جنګ ورسره وکړو.

همغـه وو چـې مسـلمان فـوځ خپلـې کشـتۍ د هغـوې لـه کشـتیو سـره نـزدې کـړې او پـه یـو بـل یـې د غشـو ویشتل شروع کړل.

چـې اخـر کـې د روم فـوځ هغـه کشـتۍ چـې د مسـلمانانو کشـتیو سـره یـې تړلـې نـوې وتښـتولې او پـاتې کشتۍ مجاهدینو غنیمت کړې او له سمندره تیر شول او قبرص یې فتحه کړ.

د قبـرص د فتحـې وروسـته د مجاهـدینو مخـه د ایـران مجوسـیانو طرفتـه شـوه او سـلیمان البـاهلي (رضـي الله عنـه) د ایـران لپـاره سـپه سـالار غـوره شـو چـې لـږ وخـت کـې یـې ایـران مکمـل فتحـه کـړ بـل طرفتـه افریقـایې هیوادونـه لکـه تـونس و غیـره هـم فتحـه شـول؛ خـو عبـد الله ابـن عـامر (رضـي الله عنـه) تـر ټولـو زیـات د عثمـان (رضـي الله عنـه) شـهادت او د خراسـان د ټـولې خـاورې لـه لاسـه وتلـو زیـات پریشـانه کـړی وو، نـو فیصـله یـې وکـړه چـې اول بـه ترکیـه فتحـه کـړې او بیـا بـه د افغانسـتان شـمال طـرف ګاونـډې هیوادونـو او بیـا بـه لـه هغـه ځایـه د ټولـو ملکونـو مشـترکه فـوځ جـوړ کـړې ځکـه چـې د افغانسـتان مختلفـې برخـې ځـو ځـو ځلـه فتحـه شـوې؛ خـو مسـلمانانو ونشـو سـاتلای، دا ځکـه چـې د افغانسـتان خلـک ډیـر بهادر او میړني وو.

لـه بلـې خـوا چـې د اسـیا زړه ورتـه ویـل کېـږي هـم اسـانه کـار نـه وو، ځکـه چـې لـه سـمندره لـرې غرنـی هیـواد دی، لـوی دښـتې او صـحراګانې لـري لـوړې ژورې لـري، لـه دوی غیـر بـل څـوک دغـه هیـواد نـه شـي سـاتلی او د اسـیا د ټولـو هیوادونـو فتحـې هـم لـه دې هیـواده ناشـونې وې، نـو مسـلمانانو اول شـمالي ګاونـډې ملکونه فتحه کړل او بیا یې د افغانستان د نیولو او فتحه کولو پروګرام جوړ کړ.

خـو د افغانسـتان خلـک هـم نـاخبره نـه وو او د مسـلمانانو بـې سـاري فتوحـاتو ورخطـا کـړي وو او څـو ځلـه پـه افغانسـتان حملـې او دواړو طرفونـو تـه تلفـاتو یـې هـم ذهـن کـې وو نـو قـومي مشـرانو د خپلـو عنانـاتو مطـابق یـوه لویـه جرګـه راوغوښـته او مشـوره یـې وکـړه چـې یـو قـوي وفـد مسـلمانانو تـه ورولیـږي، چـې هغـوی سـره خبـرې وکـړي او د یـو داسـې جنـګ چـې هـیڅ سـرحد نلـري، نـو لـه پوهـه کسـانو یـې یـې وفـد چـې د روایـاتو مطـابق پنځـه کسـان وو، عبـد الله عامر (رضـي الله عنـه) اخنـف بـن قـیس (رضـي الله عنـه) او سلیمان الحارثي (رضي الله عنه) ته ورولیږي.

عبـد الله بـن عـامر (رضـي الله عنـه) چـې یـو تکـړه، پـوه او عـالم شخصـیت وو دغـه وفـد سـره ډیـره نرمـه لهجـه، ښـه اخـلاق او نبـوي اصـولو بانـدې برابـره معاملـه وکـړه، دوی یـې د مجوسـي او زردشـتي دیـن نـه اسـلام تـه راوبلـل او توحیـد یـې ورتـه وړانـدې کـړو، چـې د دغـه وفـد ټـول مشـران پـه خپلـه خوښـه قـانع شـول چـې دغـه د اسـلام دیـن بـر حـق دی، دوی د دیـن د زده کـړې لپـاره څـو ورځـې تیـرې کـړې او بیرتـه واپـس راستانه شول.

او بیـا یـې د ټـول افغانسـتان نـه مشـران راجمـع کـړل او د مسـلمانانو د دیـن خـوبي او ښـېګنې یـې ورتـه بیـان کـړې د هغـوی اخـلاق او اعمـالو پـه بـاره کـې یـې ورتـه معلومـات ورکـړل؛ خـو دې مشـرانو یـو ځـل بیـاترې وغوښـتل چـې تاسـې بیـا لاړ شـئ او ورتـه ووایـې چـې مـوږ تـه څـو عالمـان راولېږئ چـې هغـوی دغـه

(c) ketabton.com: The Digital Library

نبي لیدلی وي تر څو چې زموږ یقین پوخ شي هغوی دوهم ځل مسلمانانو ته ورغلل او هغوی یو څو صحابه کرام ورسره راولېږل چې د هغوی د څو ورځو دعوت په برکت د افغانستان ټول وګړي چې چا په زور نه شو مسلمان کولای په خپله خوښه مسلمانان شول له دې وروسته عبد الله بن عامر (رضي الله عنه) په خپله خوښه افغانستان ته راغی او د دغه ځای د خلکو ایمانداري، بهادري، غیرت او میلمه پالنې زیات خوشحال کړ او له دې ځایه بیرته تګ یې خوښ نه شو، تر دې چې د یو روایت مطابق جوزجان کې وفات او همدلته خاورو ته وسپارل شو.

په همدې طریقه هغه افغانستان چې په زرګونو فوځ او عسکرو چا تسلیم نکړای شو په خپله خوښه یې اسلام قبول کړ.

چې د ډیرو هغه صحابه کرامو وړاندوینه رښتیا شوه چې د افغانستان خلک په اسانه نه شي مسلمانیدلای خو که یو ځل مسلمانان شول تر قیامته به یې څوکم له دین و نه ګرځوي• !

❁ ❁ ❁ ❁ ❁

• مأخوذ من موسوعة فتح دولة افغانستان الاسلامية، البداية والنهاية، مسند امام احمد.

Get more e-books from www.ketabton.com
Ketabton.com: The Digital Library